

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CAIS GAN AELOD O'R CYNGOR SIR
I'R PWYLLGOR SAFONAU AM GANIATÂD ARBENNIG

Enw'r Aelod:	Y Cynghorydd Carwyn Jones
Manylion Cyswllt:	Tan y Garnedd, Black Horse Lane, Llansadwrn, Ynys Môn LL75 8YP
Ward:	Seiriol
Natur y diddordeb sy'n rhagfarnu* y mae'r Caniatâd Arbennig yn cael ei geisio amdano:	1. Rwy'n un o dri Chynghorydd sy'n cynrychioli'r ward aml-aelod Seiriol. 2. Mae'r Cyngor Sir ar hyn o bryd wrthi'n llunio ei strategaeth ar gyfer dyfodol tymor canolig a thymor hir addysg ar yr Ynys; gan gynnwys y tair ysgol gynradd o fewn y Ward yr wyf yn ei chynrychioli ar y cyd â dau o'm cyd gynghorwyr. Gallai creu a gweithredu'r strategaeth effeithio ar ward Seiriol am weddill tymor y Cyngor hwn. Mae'n debygol y teimlir yr effeithiau am genhedlaeth. Mae copi o ddrafft cyntaf cynigion y Cyngor Sir wedi'i atodi fel Atodiad 1. 3. Rydw i'n llywodraethwr penodedig gan y Cyngor yn Ysgol Gynradd Llandegfan sef un o'r tair ysgol o dan ystyriaeth yn ward Seiriol. Yn y cyswllt hwnnw, rydw i hefyd yn Gadeirydd Corff Llywodraethu'r ysgol. Rwy'n deall mai diddordeb personol yw hwn sydd angen i mi ddatgan diddordeb ynddo ond nad yw'n ddiddordeb sy'n rhagfarnu. Fodd bynnag, mae fy nghefnder cyntaf yn cael ei gyflogi yn Ysgol Gynradd Biwmares, sy'n un o'r ysgolion sydd hefyd o dan ystyriaeth yn y ward. Mae mab fy nghefnder hefyd yn mynychu Ysgol Gynradd Llandegfan. Mae ein perthynas deuluol yn un agos ac yn gysylltiadau personol agos yn unol â'r ystyr yn y Cod; ac mae'r effaith bosibl (colli cyflogaeth a newid ysgol) yn ddiddordebau sy'n rhagfarnu. Mae copi o'r Cod wedi'i atodi fel Atodiad 2 ac mae'r adran berthnasol wedi'i hamlygu. 4. Yn fy rôl fel aelod lleol, rwy'n dymuno cymryd rhan yn llawn yn y broses o gasglu a rhannu gwybodaeth yn fy ward ar y cynigion ar gyfer dyfodol addysg yn yr ardal, yn cynnwys mynychu cyfarfodydd cyhoeddus a Tref/Cymuned er mwyn ystyried ac adlewyrchu'r farn leol. Rydw i hefyd yn dymuno gweithredu fel cyswllt rhwng fy nghymuned a'r Cyngor Sir er mwyn sicrhau bod llais y gymuned yn cael ei glywed ac yn cael gwir ystyriaeth yn y broses/penderfyniadau a gymerir drwy

	gydol y camau ymgynghori/gweithredu. Dyma yr ydw i wedi cael fy ethol i'w wneud a dyma'r disgwyliad rhesymol ohonof gan fy etholwyr. Gallai hyn gynnwys cyfleoedd i siarad mewn cyfarfodydd yn y Cyngor Sir ac hefyd cynnig unrhyw strategaeth amgen neu strategaethau y dymunwn eu cyflwyno ar y dechrau ac wrth i'r ymgynghoriadau / opsiynau ddatblygu. 5. O dan yr amgylchiadau, gofynnaf yn barchus i'r Pwyllgor Safonau ystyried rhoi caniatâd arbennig i mi oresgyn y ddau ddiddordeb sy'n rhagfarnu a nodir uchod, am y rhesymau a nodir yn y ffactorau isod:- - Tra bo gennyf ddiddordeb personol a diddordeb sy'n rhagfarnu yn y cais hwn, mewn perthynas â dwy o'r tair ysgol, hoffwn siarad ar ran y gymuned yn gyffredinol a'r opsiwn y byddwn yn ei ffafrio fyddai y dylai'r tair ysgol o dan ystyriaeth aros yn agored fel rhan o strategaeth gymunedol ehangach a fyddai'n rhoi cyfle i'r tair ysgol ffynnu. Tra fy mod yn cydnabod fy nghysylltiadau teuluol, fy nghymhelliad cyffredinol yw lles y ward. Credaf fod yr agwedd ward gyfan yr ydw i a fy nghyd gynghorwyr yn bwriadu ei mabwysiadu yn dangos fy mod yn bwriadu gweithredu er lles y diddordeb cyhoeddus ehangach. - Gofynnaf i'r Pwyllgor Safonau gefnogi fy rhan fel aelod lleol, ar lefel gymunedol, ond mewn perthynas â'r Cyngor Sir credaf y dylid cyfyngu fy rôl i siarad (ac ysgrifennu) ar y mater a phryd bynnag y bydd cyfleoedd yn codi; i gynnwys cyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol ac i gynnwys sefyllfaoedd lle rwy'n aelod a enwir o gorff neu lle rwy'n cael fy ngwahodd. Fodd bynnag, er mwyn lleihau'r canfyddiad o effaith sy'n rhagfarnu hoffwn ofyn i unrhyw ganiatâd arbennig a roddir fy ngalluogi i siarad (gydag unrhyw ganiatâd angenrheidiol gan y Cadeirydd perthnasol) ac i ateb unrhyw gwestiynau ond nid i bleidleisio. Os yw'r pwyllgor o'r farn bod hyn yn briodol, rydw i wrth gwrs yn barod i adael y cyfarfod ar ôl i mi gael cyfle i siarad, tra bydd y drafodaeth a'r pleidleisio'n parhau. - Petai unrhyw gyfle neu gyfleoedd yn ystod y broses i gynrychiolwyr y tair ysgol berthnasol siarad dros eu hysgolion yna buaswn yn gadael i gynrychiolwyr eraill o'r ysgolion gyflawni'r rôl honno gan na fyddwn yn dymuno eirioli ar ran un ysgol ar draul y gweddill.
Busnes y mae'r Aelod yn dymuno	Holl faterion yn ymwneud â dyfodol addysg yn Ward

cymryd rhan ynddo:	Seiriol.		
Math o ganiatâd arbennig y gwneir cais amdano (ticiwch yn ôl yr angen a nodwch unrhyw wybodaeth angenrheidiol):	✓ Ysgrifennu at swyddogion [a/neu'r Pwyllgor Gwaith/Pwyllgor Gwaith/Cyngor] ynglŷn â'r mater ✓ Siarad â swyddogion y Cyngor ynglŷn â'r mater ar yr amod y gwneir nodyn o unrhyw drafodaethau o'r fath ✓ Siarad mewn cyfarfodydd anffurfiol a ffurfiol o'r Pwyllgor Gwaith/Pwyllgorau/Cyngor ac ati ac ateb unrhyw gwestiynau ar y mater. ○ Aros yn yr ystafell yn ystod unrhyw drafodaeth/pleidlais ar y mater; ○ Pleidleisio mewn cyfarfodydd o'r fath; ✓ Arall - ymgymryd â rôl lawn o ran cynrychioli'r gymuned tu allan i'r Cyngor Sir, yn cynnwys mewn cyfarfodydd Cyngorau Tref / Cymuned.		
Sail Statudol y gofynnir caniatâd arbennig amdano (Gweler dros y dudalen am y mathau gwahanol)	Mae'r darpariaethau perthnasol wedi'u hamlygu		
Yw'r budd wedi'i gofrestru yn unol ag Adran 81(1) a (2) DLIL 2000:	Na; ddim yn berthnasol		
Dyddiad y mae angen gwneud penderfyniad erbyn:	18 Gorffennaf 2017		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Llofnod:</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Dyddiad: 12 Gorffennaf 2017</td> </tr> </table>		Llofnod:	Dyddiad: 12 Gorffennaf 2017
Llofnod:	Dyddiad: 12 Gorffennaf 2017		

- * Diddordebau sy'n rhagfarnu – Diddordebau personol yw'r rhain y byddai sylwedydd gwrthrychol yn eu hystyried mor sylweddoli eu bod yn debygol o gyfaddawdu gallu aelod i weithredu er lles y cyhoedd.

Amgylchiadau y Caniateir i Bwyllgor Safonau Roi Caniatâd Arbennig

Mae Rheoliadau'r Pwyllgor Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001 fel y'i diwygiwyd gan Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau Safonau, Ymchwiliadau, Gollyngiadau ac Atgyfeirio) (Cymru) (Diwygio) 2016 yn nodi y caniateir i Bwyllgor Safonau'r Cyngor roi caniatâd gollyngiadau yn unol ag Adran 81(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000:

- (a) os oes gan ddim llai na hanner aelodau'r awdurdod perthnasol neu hanner aelodau un o bwyllgorau'r awdurdod (yn ôl fel y digwydd) y mae'r busnes i gael ei ystyried ganddo fuddiant sy'n berthnasol i'r busnes hwnnw;
- (b) os oes gan ddim llai na hanner aelodau Pwyllgor Gwaith y Cyngor (h.y yr Arweinydd a'r Pwyllgor Gwaith) y mae'r busnes i gael ei ystyried ganddo fuddiant sy'n berthnasol i'r busnes hwnnw a bod naill ai paragraff (ch) neu baragraff (d) hefyd yn gymwys;
- (c) os byddai anallu aelod i gymryd rhan yn tarfu ar gydbwysedd gwleidyddol yr awdurdod perthnasol neu'r pwyllgor o'r awdurdod y mae'r busnes i'w ystyried ganddo i'r fath raddau nes y byddai'r canlyniad yn debygol o gael ei effeithio;
- (d) os yw natur diddordeb yr aelod yn gyfryw fel na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r diddordeb yn berthnasol iddo yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal;
- (e) os yw'r diddordeb yn gyffredin i'r aelod ac i gyfran arwyddocaol o'r cyhoedd;
- (f) os oes cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r diddordeb yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod
- (g) os yw'r diddordeb cofrestredig y mae'r diddordeb yn berthnasol iddo i'w ystyried gan bwyllgor trosolygu a chraffu i'r awdurdod perthnasol ac nad yw diddordeb yr aelod yn fuddiant ariannol;
- (h) os yw'r busnes sydd i'w ystyried yn berthnasol i arian neu eiddo corff gwirfoddol y mae'r aelod yn aelod o'i bwyllgor neu ei fwrdd rheoli heblaw fel cynrychiolydd yr awdurdod perthnasol ac nad oes gan yr aelod unrhyw fuddiant arall yn y busnes hwnnw ar yr amod na fydd unrhyw ollyngiad yn ymestyn i gymryd rhan mewn unrhyw bleidlais mewn perthynas â'r busnes hwnnw; neu
- (i) os yw'n ymddangos i'r pwyllgor ei bod o les i drigolion ardal yr awdurdod perthnasol i'r anallu gael ei godi, ar yr amod bod hysbysiad ysgrifenedig bod y gollyngiad yn cael ei ganiatáu yn cael ei roi i Gynulliad Cenedlaethol Cymru o fewn saith diwrnod. Fe ddylai hysbysiad o'r fath nodi'r Aelod y bydd y caniatâd yn berthnasol iddo a rhesymau'r Pwyllgor Safonau dros dynnu'r anallu; neu
- (j) mae'n ymddangos yn briodol i'r pwyllgor i roi'r gollyngiad, fel ateb ymarferol i anallu'r aelod (gwendid) a fyddai fel arall yn ei gwneud hi'n anodd iddynt adael yr ystafell / siambr pan fydd mater y mae ganddynt ddiddordeb sy'n rhagfarnu ynddo yn cael ei drafod.

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	17 Gorffennaf 2017
Pwnc:	Moderneiddio Ysgolion Ynys Môn –Rhaglen Amlinellol Strategol. Diweddariad Band B.
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd R. Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Delyth Molyneux
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Delyth Molyneux
Aelodau Lleol:	

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Cyflwynodd yr Awdurdod ei Raglen Amlinellol Strategol (RhAS neu SOP) i Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2013. Roedd y ddogfen strategol wedi ei rannu mewn i 4 Band sef Band A (2013-2019), Band B (2019-2022), Band C (2022-2025) a Band D (2025-2028).

Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i Awdurdodau Lleol Cymru ddiweddarau eu cynlluniau Band B a chyflwyno Rhaglen Amlinellol Strategol diwygiedig i Lywodraeth Cymru erbyn 31ain Gorffennaf 2017. Ers cyflwyno'r RhAS neu SOP i Lywodraeth Cymru, mae ffactorau fel poblogaeth ysgolion a nifer penaethiaid cynradd wedi newid. Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru wedi dweud bydd Band B yn gyfnod o 5 mlynedd ac yn rhedeg o 2019-2024.

Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn parhau yn flaenoriaeth gorfforaethol, ac wedi gwneud cynnydd sylweddol ers cyflwyno'r RhAS diwethaf.

Mae ffactorau eraill yn gyrru'r angen i adolygu'r rhaglen:

1. Er bod y Cyngor wedi gwneud arbedion sylweddol dros y blynyddoedd diweddar, mae angen i'r Cyngor arbed tua £3.5 miliwn y flwyddyn o 2017/18 am dair blynedd. Golyga hyn fod angen i'r Gyfarwyddiaeth Dysgu Gydol Oes wneud arbedion fyddai'n cyfrannu at arbedion corfforaethol.
2. Oherwydd y gofyn uchod, bydd angen i'r broses moderneiddio ysgolion gyflymu

Mae'r adroddiad hwn yn ymgais i gyfleu ffeithiau sy'n dangos yr angen i adolygu darpariaeth addysg gynradd ac uwchradd yn Ynys Môn mewn trefn amser sy'n wahanol i'r hyn a amlinellir yn y ddogfen rhaglen amlinellol strategol blaenorol a gyflwynwyd gan yr awdurdod i Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2013.

Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r canlynol:

1. Ystyried moderneiddio ysgolion cynradd ac uwchradd, a hefyd ysgolion cynradd ac uwchradd yn rhannu'r un campws neu ysgolion 3-16/3-18 oed.
2. Ystyried cyfraniad awdurdod lleol o thua £18miliwn tuag at Fand B y rhaglen
3. Ystyried yr opsiynau fel yr amlinellir yn yr achos economaidd o'r RhAS/SOP a disgwyl dadansoddiad manwl pellach yn yr achosion busnes manwl sydd i ddilyn.
4. Parhau i gefnogi achos dros newid a gyflwynwyd drwy'r rhaglen moderneiddio ysgolion, a'r gyrwyr newid.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Opsiynau wedi eu hystyried yn y SOP ddiwygiedig ar gyfer newid cyfeiriad y rhaglen er mwyn cwrdd ag anghenion am lefydd mewn ysgolion ble mae eu hangen nhw fwyaf, ac er mwyn symud ymlaen efo'r rhaglen moderneiddio ysgolion.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am faterion trefniadaeth ysgolion.

D – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydyw

DD – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydyw – Mae'n un o'r cynlluniau yn y Rhaglen Amlinellol Strategol a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ar Ionawr 13, 2014.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
5	Adnoddau Dynol (AD)	

6	Eiddo	
7	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	
10	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

F – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	Asesiad Cydraddoldeb wedi ei gwblhau
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

FF - Atodiadau:

--

G - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

1. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith 20fed Mehefin 2016
2. Papur Adolygu'r SOP
3. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 23ain Mai 2016
4. Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP/RhAS) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru yn Rhagfyr 2013.
5. Llythyr gan Lywodraeth Cymru Ionawr 31, 2014

Ysgolion yr 21ain Ganrif
21st Century Schools

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Y Rhaglen Amlinellol Strategol (RhAS) - Band B - y wybodaeth ddiweddara

Arweiniad

Pwrpas y ffurflen hon yw cofnodi'r newidiadau arfaethedig i'ch Rhaglen Band B ers y cytunwyd ar y fersiwn fwyaf diweddaf o'ch Rhaglen Amlinellol Strategol/Strategaeth Ystadau.

Byddwch cystal â llenwi pob un o adrannau perthnasol y ffurflen hon gan gynnwys datganiad cymeradwyaeth y wybodaeth hon yn **Adran 12**.

Sylwch fod y gyllideb ar gyfer Band B y Rhaglen yn gyllideb sefydlog a bydd prosiectau'n cael eu blaenoriaethu os bydd y ceisiadau am arian yn fwy na'r adnoddau sydd ar gael. Yn y lle cyntaf bydd prosiectau'n cael eu blaenoriaethu ar sail digonolrwydd a chyflwr adeiladau, ond efallai y bydd ffactorau eraill yn cael eu hystyried fel hyblygrwydd asedau, effeithlonrwydd yr ystâd addysg ac amddifadedd.

Byddwch cystal â dychwelyd copi electronig wedi'i llofnodi o'r ffurflen at Jo Lerner, Cyfarwyddwr Rhaglen y Rhaglen Addysg ac Ysgolion ar gyfer yr 21ain Ganrif erbyn dydd Llun 31 Gorffennaf at:

21stcenturyschools@wales.gsi.gov.uk

Cynnwys yr Adrannau:

TOC

1. Amlen Rhaglen Band B sy'n cael ei geisio

Cyfanswm yr amlen Band B sy'n cael ei geisio <i>e.e. £15,000,000</i>	£36,136,501
Y Cyfraniad sy'n cael ei geisio gan Lywodraeth Cymru <i>e.e. £7,500,000</i>	£18,068,250
Cyfraniad yr ALI/ Sefydliad AB <i>e.e. £7,500,000</i>	£18,068,250

2. Crynodeb o'r newidiadau

Beth sydd wedi newid ers fersiwn ddiweddaraf eich RhAS/Strategaeth Ystadau?

Dim mwy na 1000 o eiriau

- Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn parhau i fod yn flaenoriaeth gorfforaethol a gwnaed cynnydd sylweddol ers y RhAS blaenorol.
- Mae Byrddau'r rhaglen gorfforaethol wedi cael eu diwygio
- Adeiladwyd dwy ysgol ardal newydd, a byddant yn agor yn 2017.
Cymeradwywyd achos busnes llawn ar gyfer ysgol newydd ym Mro Rhosyr ac Aberffraw, yn ogystal ag addasu dwy ysgol arall.
- Mae trefn a blaenoriaethu'r prosiectau wedi newid, fel yr amlinellir yn yr Achos Economaidd a'r ddogfen Cais am Newid (Ionawr 2017)
- Bydd Fframwaith Contractwyr Gwaith Mawr Gogledd Cymru 2 yn cael ei ddefnyddio i gaffael y prosiectau Band B
- Noda Tîm Adolygu Porth Llywodraeth Cymru bod Ynys Môn yn enghraifft o arfer da o ran Rhaglen Ysgolion yr 21ain ganrif
- Gwersi wedi eu dysgu - yr allwedd i brosiectau llwyddiannus yw dysgu o heriau a llwyddiannau'r prosiect yn y gorffennol.

3. Yr Achos Strategol

Sut mae'ch Rhaglen yn cysylltu â strategaethau lleol a chenedlaethol e.e. Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, strategaethau gofal plant a chyfrwng Cymraeg?

Dim mwy na 1000 o eiriau

Hyd yma, mae moderneiddio ysgolion a'r prosiectau cysylltiedig wedi eu halinio â strategaethau corfforaethol, lleol a chenedlaethol. Mae'r rhaglen wedi gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru, rhanddeiliaid a'r holl bartneriaid perthnasol i sicrhau bod y prosiectau yn cael eu cefnogi a bod y cyfeiriad strategol yn cael ei ddeall.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015)

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn gweithio tuag at gyflawni amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015). Mae'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion yn anelu at gyfrannu tuag at y 7 nod llesiant, fel y dangosir yn y tabl a ganlyn:

7 nod llesiant	Sut bydd y Strategaeth moderneiddio ysgolion yn cyfrannu at y 7 nod llesiant
Ffyniannus Cydradd	Gweledigaeth yr Awdurdod - eisiau i bob unigolyn ifanc, beth bynnag yw eu cefndir a'u hamgylchiadau, lwyddo.
Cydnerth	Mae'r Awdurdod yn gweithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru ar ddatblygu a chyflawni prosiectau newid i foderneiddio ysgolion. Mae'r prosiectau wedi eu cynllunio'n effeithiol ac ymgynghorwyd arnynt, er mwyn lleihau ymwrthedd a chyflawni amcanion y prosiect.
Iachach	Bydd ysgolion Môn yr 21ain ganrif yn 'ysgolion cymunedol' a gellir eu defnyddio i hyrwyddo Gwasanaethau iechyd, corfforol a chymunedol, yn ogystal â hyrwyddo dewisiadau ffordd o fyw iach ymhlith disgyblion, rhieni a darparwyr gofal plant.
Cymunedau cydlynus	Bydd rhanddeiliaid yn cyfrannu at gynllunio a chyfeiriad prosiect drwy'r prosesau ymgynghori ac ymgysylltu. Bydd Band B Ynys Môn yn parhau i ymgynghori, ymgysylltu a gweithio gyda phartneriaid, yn arbennig mewn perthynas â datblygu lleoedd mewn ysgolion ochr yn ochr â digonolrwydd y ddarpariaeth gofal plant drwy gyfrwng y Gymraeg gyda Mudiad Meithrin, Cymdeithas Cylchoedd Chwarae Cyn-ysgol Cymru a phartneriaid yn y sector gofal plant preifat i rai rhwng 0 a 3 oed. Bydd Gofal Plant a chyfleusterau cofleidiol, ynghyd â defnydd cymunedol o'r adeiladau y tu hwnt i'r flwyddyn ysgol (ac fel pwyntiau cyswllt ar gyfer Gwasanaethau corfforaethol, fel mannau codi i lyfrgelloedd, er enghraifft) yn cynyddu cydlyniant cymunedol yn ystod Band B. Bydd datblygu dewisiadau o ran sicrhau ansawdd ac

	effeithlonrwydd yn y ddarpariaeth ôl-16 hefyd yn cael ei ystyried mewn ymgynghoriad â'r sector Addysg Bellach a'r cyngor sir cyfagos.
Diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn agwedd allweddol ar y Strategaeth Iaith Gymraeg gorfforaethol a Strategaeth Iaith statudol y Gymraeg mewn Addysg. Bydd cynlluniau ar gyfer Band B i ystyried ymgorffori cyfleusterau 0-3 cyn-ysgol a gofal plant cofleidiol drwy gyfrwng y Gymraeg ac yn ddwyieithog yn cynyddu darpariaeth y darparwyr Cymraeg ar yr Ynys, a bydd yn sylfaen ieithyddol gadarn i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yn unol â thargedau CSYM a Llywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel byd-eang	Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion bresennol yn cyfrannu at wella amgylchedd cymdeithasol, economaidd, a diwylliannol yr ynys, a bydd Band B yn barhad o'r rhaglen hon.

Yn ddiweddar, cynhaliodd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn asesiad llesiant, a gadarnhaodd bod diffyg cyrhaeddiad yn cydberthyn â diffyg llesiant unigolion drwy gydol eu bywydau, ac felly mae angen sicrhau bod capasiti a photensial pob disgybl i lwyddo yn cael ei gyflawni. Ar ben hynny, mae tystiolaeth ddiweddar yn cyfeirio at brofiadau niweidiol yn ystod plentynod yn cael effaith negyddol hirdymor ar blant ifanc. Mae angen sicrhau bod pob plentyn yn cael profiadau cadarnhaol yn ystod eu plentynod er mwyn eu galluogi i ffynnu a thyfu i fod yn aelodau gweithgar a chyfranogol o'u cymunedau. Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn sicrhau bod adeiladau ein hysgolion yn addas i'r pwrpas i hybu llesiant corfforol a darparu amgylcheddau ffisegol ac offer, yn ogystal â staff cymorth, nad oes modd eu darparu mewn ysgolion 19^{eg} ganrif.

Recriwtio a chadw staff

Gan fod recriwtio arweinwyr a rheolwyr canol â chymwysterau addas yn parhau i fod yn broblem, mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion hefyd yn lleihau'r risgiau sy'n gysylltiedig ag ysgolion bach lle mae problemau staffio a recriwtio yn arwain at heriau o ran darparu addysg a phrofiadau dysgu o ansawdd rhagorol sy'n gyson yn dda ar gyfer ein disgyblion. Mae'r rhaglen 21^{ain} ganrif yn cyfrannu at wella ansawdd addysgu a dysgu, gan leihau'r amrywiaeth o ran perfformiad a chyfleoedd rhwng ysgolion, ac yn cyfrannu at sicrhau cyfleoedd dysgu sy'n ymateb i anghenion y dysgwyr ac, yn wir, y gymuned ehangach.

Cyfleusterau Gofal Plant a Chymunedol i rieni a thrigolion hŷn

Uned Cefnogi Teuluoedd Ynys Môn sy'n gyfrifol am sicrhau lleoedd gofal plant digonol yn Ynys Môn, ac mae'n cymryd rhan yn y cynllun peilot cenedlaethol o gynnis 30 awr o ofal plant am ddim. Mae'r Uned yn gweithio'n agos gyda'r rhaglen moderneiddio ysgolion ac yn cyfrannu at y gwaith o ddatblygu achosion busnes cysylltiedig, yn enwedig wrth bennu rhagamcanion am ddisgyblion ar gyfer y dyfodol. Mae'r awdurdod yn cydnabod bod cyfle i hyrwyddo gweledigaeth o ddatblygu darpariaeth gofal cofleidiol ar un safle i bob disgybl dan 11 oed, gan gynnwys brodyr a chwiorydd sy'n fabanod ar rai safleoedd. Rhagwelir y bydd sicrhau darpariaeth feithrin ar gyfer plant 0-3 oed ar safle ysgolion newydd neu rai sy'n cael

eu haddasu, (i gael eu rheoli gyda phartner yn y sector gofal plant lleol) er mwyn darparu gofal rhwng 8.00am a 6.00pm ar gyfer teuluoedd, ynghyd ag addysg feithrin, gofal 'cofleidiol' a chlybiau gofal ar ôl ysgol/gwyliau, yn agwedd allweddol ar raglen ysgolion Band B. Yn ogystal, bydd buddion cymunedol eraill fel ystafelloedd at ddefnydd y gymuned, llyfrgell sefydlog neu bwyntiau gollwng / codi i lyfrgelloedd teithiol a gwasanaethau awtomataidd hunan-gymorth ar gyfer busnes y cyngor, yn fanteisiol ac yn gwella cydlyniant cymunedol. Bydd gwaith i werthuso a datblygu'r modelau hyn ymhellach yn cael sylw yn yr achosion busnes ar gyfer prosiectau penodol.

Y Gymraeg

Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi mabwysiadu'r egwyddor na ddylai'r Gymraeg gael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac y dylai trigolion yr ynys allu byw eu bywydau drwy gyfrwng y Gymraeg os ydynt yn dymuno gwneud hynny. Yr un yw'r disgwyliad mewn perthynas â'r Gymraeg ar gyfer pob ysgol, sy'n rhoi cyfle i bob disgybl yn y Sir feddu ar y sgiliau priodol i fod yn hyderus yn eu dwyieithrwydd. Yng ngoleuni hyn, bydd unrhyw gynllun newydd a gyflwynir - fel prosiectau sy'n deillio o'r rhaglen ysgolion yr 21ain ganrif, yn ddarostyngedig i ofynion y polisi iaith.

Er mwyn cynyddu cyfran disgyblion y cyfnod sylfaen sy'n cyflawni targedau iaith Gymraeg fel yr amlinellir mewn dogfennau strategol gan Lywodraeth Cymru a chynlluniau lleol, bwriedir hefyd defnyddio'r modelau gofal plant uchod i gynyddu capasiti gofal plant Cymru ar Ynys Môn. Mae gan y model partneriaeth gofal plant y potensial i fod yn gyfrannwr allweddol tuag at uchelgais Llywodraeth Cymru i gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Bydd y rhaglen foderneiddio yn cydymffurfio â'r polisiâu a strategaethau iaith a ganlyn:

- ☐ Strategaeth iaith Cyngor Sir Ynys Môn 2016 - 2021
- ☐ Polisi iaith Adran Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn
- ☐ Strategaeth ddrafft Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050

Rhaglen Amlinellol Strategol (RhAS) 2013

Cyflwynwyd y RhAS ar gyfer y rhaglen moderneiddio ysgolion yn 2013. Mae'r ddogfen yn amlinellu gweledigaeth y Cyngor ar gyfer moderneiddio'r system ysgolion, i sicrhau addasrwydd cyfleusterau ar gyfer anghenion y presennol a'r dyfodol. Mae newidiadau demograffig a chynnydd mewn problemau recriwtio oherwydd proffil oedran y penaeithiaid presennol (ar hyn o bryd mae 50% dros 50 oed) a ffactorau eraill wedi arwain at yr angen i adolygu'r drefn blaenoriaethu prosiectau a gyflwynir yn y RhAS. Cyflwynwyd dogfen cais am newid i Lywodraeth Cymru a Phwyllgor Gwaith y Cyngor, ac fe'i cymeradwywyd ym mis Awst 2016. Mae'r RhAS Band B yn adlewyrchu'r newidiadau hynny.

Cynllun Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn

Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor yn amlinellu blaenoriaethau strategol yr Awdurdod. Roedd y cynllun corfforaethol blaenorol (2013-2017) yn cynnwys y flaenoriaeth a ganlyn - 'addysg, gwella sgiliau a moderneiddio ein hysgolion'. Mae'r cynllun corfforaethol ar gyfer 2017-2022 wedi cael ei ddrafftio, a dyma'r allbynnau sy'n gysylltiedig â moderneiddio ysgolion:

parhau i wella safonau addysgol a chyrhaeddiad ein plant

datblygu'r rhaglen moderneiddio ysgolion ymhellach drwy gwblhau ysgol newydd ym Mro Aberffraw, gweithredu prosiect Llangefni a chadarnhau prosiectau Band B, i gynnwys ystyriaeth o ysgolion 3-16 oed ac addysg ôl-16.

adolygu'r trefniadau arweinyddiaeth ar gyfer ysgolion llai o faint, gan gynnwys

Ffederaleiddio, penodi penaeithiaid strategol aml-safle ac ysgolion cynaliadwy a chost-

effeithiol, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru, a newidiadau a awgrymwyd i'r Cod Trefniadaeth Ysgolion, sy'n destun ymgynghoriad ar hyn o bryd.

Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol 2015-2020

Diben y Cynllun yw darparu fframwaith strategol ar gyfer rheoli asedau'r Cyngor.

Mae'r cynllun yn cyfeirio at y rhaglen moderneiddio ysgolion a'r defnydd o ysgolion ar ôl iddynt ddod yn wag. Cyfeirir hefyd at sut y mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn cyfrannu tuag at y strategaeth effeithlonrwydd ynni corfforaethol. Mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r awdurdod, a lleihau defnydd ystâd yr ysgolion o ynni yn unol â strategaeth effeithlonrwydd ynni'r Awdurdod, ac mae'n un o'r ffactorau llwyddiant allweddol a amlinellir yn RhAS Band B.

Mae cynllun corfforaethol diwygiedig y Cyngor hefyd yn cyfeirio at asedau'r cyngor yn y dyfodol ac yn rhagweld rôl allweddol i'n cymunedau weithio gyda'i gilydd, mewn ffordd gydlynol a phwrpasol, i ddiogelu ein hasedau, ac i sicrhau eu bod yn addas i'r diben ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Amgylchiadau Cyfredol

- Ni adeiladwyd y stoc presennol o ysgolion i ystyried Dysgu yn yr 21^{ain} ganrif, na'r defnydd cymunedol gwell o gyfleusterau fel gofal plant 0-3 oed, clybiau ar ôl ysgol, defnydd cymunedol o gyfleusterau y tu allan i oriau ysgol ac yn ystod gwyliau, llyfrgell a chyfleusterau pwynt gwasanaeth y cyngor.
- Mae capasiti dros ben lleoedd ysgol yn y sector uwchradd yn arwain at ddewisiadau pwnc anymarferol a phenderfyniadau staffio anodd mewn rhai ysgolion. Mae hyn wedi arwain at ostyngiad yn y dewisiadau cwricwlwm i ddisgyblion yng nghyfnodau allweddol 4 ac ôl-16, er gwaethaf trefniadau Consortiwm effeithlon rhwng ysgolion a darparwyr hyfforddiant galwedigaethol, a'r defnydd o ystafelloedd capasiti dros ben gan wasanaethau eraill y cyngor ac addysg. Mae rhai ysgolion yn wynebu diffygion ariannol sylweddol a bydd hyn yn cynyddu os nad yw dulliau amgen o ddarparu yn cael eu mabwysiadu yn y sector uwchradd o fewn Band B.
- Mae cyflwr stoc presennol ein hysgolion yn is na'r cyfartaledd, ac mae costau cynnal a chadw cysylltiedig yn parhau i fod yn uchel gan fod y catalog ôl-groniad o waith cynnal a chadw ac addasiadau sydd eu hangen er mwyn cydymffurfio â gofynion DDA a Chyfnod Sylfaen yn rhy ddrud i'w hystyried o fewn y cyllidebau atgyweirio a chynnal a chadw sy'n gyfyngedig ac sydd hefyd yn crebachu, o ran y rhai datganoledig a'r rhai a gedwir yn ganolog.
- Mae'r Awdurdod yn ei chael yn fwyfwy anodd recriwtio uwch arweinwyr addas a chymwys sy'n siarad Cymraeg yn y sector ysgolion cynradd ac uwchradd. Mae'r rhaglen foderneiddio arfaethedig yn un ffactor strategol sy'n cyfrannu at leddfu'r broblem o ran cynllunio olyniaeth arweinyddiaeth ysgolion a sicrhau modelau arweinyddiaeth gwasgaredig sy'n gynaliadwy ac sy'n hyrwyddo safonau uchel ac arweinyddiaeth ragorol yn gyson.
- Mae symudiadau demograffig dros y blynyddoedd diwethaf wedi arwain at newidiadau o ran lle mae rhieni yn dymuno anfon eu plant i'r ysgol, a gostyngiad nodedig mewn teuluoedd ifanc mewn rhai ardaloedd.
- Mae rhai ysgolion cynradd yn orlawn tra bod lleoedd gwag gormodol mewn rhai ysgolion o hyd.
- Ar hyn o bryd mae 19 o ysgolion cynradd bach sydd â llai na 75 o ddisgyblion, sydd wedi arwain at anghysondeb annerbyniol yn swm yr arian a ddyrannir fesul plentyn ar draws y sir, ac anawsterau wrth sicrhau cwricwlwm eang a chytbwys, wedi ei ddysgu gan staff â chymwysterau addas sydd â gafael ac arbenigedd priodol ar draws amrywiaeth o bynciau, dan arweiniad pennaeth cymwys a phrofiadol.

Angen Busnes

Mae angen i'r Awdurdod barhau i foderneiddio ei ysgolion. Nid yw ei weledigaeth graidd wedi newid ers y RhAS blaenorol ac mae'n cael ei yrru gan yr egwyddorion allweddol a ganlyn:

- Sicrhau bod pob plentyn yn cael cyfle i fynychu eu hysgol briodol agosaf lle gallant gael mynediad at yr amrywiaeth lawn o gyfleusterau;
- Sicrhau bod pob plentyn yn cael mynediad at gyfleusterau addas sy'n caniatáu cyflwyno amrywiaeth lawn o brofiadau addysgol.
- Lleihad yn nifer y lleoedd heb eu llenwi yn ein hysgolion yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru.
- Cefnogi datblygu sgiliau arwain o fewn ac ar draws ysgolion er mwyn datblygu system hunan-wella lle mae ymrwymiad a rennir i ragoriaeth.
- Y posibilrwydd o ysgolion cynradd ac uwchradd yn cydleo ar yr un campws.
- Alinio Rhaglen Moderneiddio Ysgolion Ynys Môn i strategaethau allweddol eraill: Cynllun Corfforaethol, y Gymraeg, Rheoli Asedau, 30 awr o ofal plant.

Gallai Band B arwain at godi ysgolion newydd neu adnewyddu ysgolion. Fodd bynnag, i rai cymunedau lleol, bydd yn golygu cau neu uno eu hysgolion. Nid yw hyn rhywbeth newydd i Ynys Môn ers dechrau Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} ganrif, gan fod yr Awdurdod wedi bod yn cynnal gwaith moderneiddio ysgolion i uwchraddio'r ystâd ac mae hyn yn cynnwys cymysgedd o gau, cyfuno, ailwampio ac adeiladu ysgolion newydd. Mae hyn wedi arwain at gau/cyfuno 5 ysgol y tu allan i raglen gyfredol Ysgolion yr 21^{ain} ganrif.

Gan fod Ynys Môn yn ynys sy'n cynnwys cymunedau gwledig a threfol, rydym yn rhagweld y bydd Strategaeth Ysgolion ddiwygiedig yr awdurdod a RhAS Band B yn parhau, gyda dull 'economi gymysg' wedi ei deilwra i anghenion lleol yn seiliedig ar y canlynol:

1. ysgolion i rai 0-11 oed gyda chyfleusterau gofal plant a chymunedol ar/gerllaw'r safle;
2. ysgolion i rai 0-11 oed gyda chyfleusterau gofal plant a chymunedol ar/gerllaw'r safle, wedi eu ffederaleiddio ag ysgol arall/ysgolion eraill;
3. ysgolion i rai 3-11 oed gyda chyfleusterau / heb gyfleusterau gofal plant a chymunedol ar/gerllaw'r safle, mewn trefniant ffederaleiddio;
4. Ysgolion i rai 3-16 neu 3-18 oed NEU ysgolion cynradd ac uwchradd ar un safle ac yn rhannu staff arbenigol a chyfleusterau.
5. Ysgolion uwchradd i rai 11-16 neu 11-18 oed, yn rhannu staff arbenigol ag ysgol arall / ysgolion eraill.

Disgrifiwch unrhyw wahaniaethau i'ch achos strategol ers i fersiwn ddiwethaf eich RhAS/strategaeth Ystadau gael ei llunio.

Rhowch fanylion buddion a risgiau eich Rhaglen.

Dim mwy na 1000 o eiriau

Cyflwynwyd cyd-destun strategol y broses moderneiddio ysgolion yn y RhAS blaenorol. Ers hynny, mae'r rhaglen wedi bod cyflawni yn unol â'i hamcanion strategol.

Mae moderneiddio ysgolion wedi bod yn flaenoriaeth gorfforaethol ers y RhAS flaenorol, ac mae'r rhaglen wedi cyflawni blaenoriaethau'r cynllun corfforaethol yn sgil adeiladu 2 ysgol newydd a fydd yn agor yn 2017, a chymeradwyo achos busnes llawn ar gyfer Bro Rhosyr a Bro Aberffraw. Nododd yr Adolygiad Porth diweddaraf bod y rhaglen yn esiampl o arfer da mewn nifer o agweddau. Mae Cynllun Corfforaethol Ynys Môn yn cael ei ddrafftio ar hyn o bryd ar gyfer 2017-2020, ac mae'r rhaglen Moderneiddio Ysgolion yn parhau i fod yn flaenoriaeth strategol ar gyfer y Cyngor.

Mae'r gyrrwyr ar gyfer newid yn aros yn ddigyfnewid ers y RhAS blaenorol
1. lleihau lleoedd dros ben

Mae'r ffigurau isod yn dangos bod nifer y lleoedd dros ben yn sector cynradd Ynys Môn wedi gostwng. Mae nifer o ffactorau wedi cyfrannu at y newid hwn, fel cau ysgolion bach (y broses foderneiddio cyn sefydlu rhaglen ysgolion yr 21ain ganrif), newidiadau demograffig a rhywfaint o dwf yn y boblogaeth

RhAS 2013	Capasiti	Niferoedd cyfredol	Lleoedd gwag
Cynradd	6326	4819	23.9%
Uwchradd	5462	4097	25%
Cyfanswm	11788	8916	24.4%

RhAS 2017	Capasiti	Niferoedd cyfredol	Lleoedd gwag
Cynradd	5818	5188	13.0%
Uwchradd	5171	3755	27.4%
Cyfanswm	10989	8943	18.6%

2. gwella safonau addysgu a chyrhaeddiad;
3. gwella deilliannau addysgol i blant a thorri'r cysylltiad rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad addysgol isel;
4. darparu adnoddau modern mewn perthynas ag ysgolion ac adnoddau ystafell ddosbarth
5. capasiti arweinyddiaeth a rheoli
6. hyrwyddo cyfleoedd cyfartal

Y Risgiau

Rheolir risgiau Moderneiddio Ysgolion yn y modd a ganlyn:

Tîm y rhaglen yn datblygu'r gofrestr risg, yn adnabod y risgiau, yn sgorio ac yn cynnig mesurau lliniaru. Y Bwrdd Trawsnewid Addysg yn herio a chymeradwyo'r gofrestr risg. Mae'r broses rheoli risg wedi aeddfedu ers y RhAS blaenorol. Mae'r gofrestr risg yn awr yn ddogfen fyw ac yn cael ei diweddarau'n rheolaidd, mae gwell dealltwriaeth ymhlith aelodau'r Bwrdd o'u rôl mewn perthynas â rheoli risgiau, a sefydlwyd proses gadarn i reoli'r risgiau. Ceir crynodeb o'r prif risgiau isod:

Risg	Mesurau lliniaru
Diffyg cefnogaeth gan y cyhoedd	Cynnal digwyddiadau ymgynghori anstatudol a statudol, yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion. Sefydlu Grwpiau Ymgysylltu â Rhanddeiliaid. Cyfathrebu'n effeithiol a dangos parodrwydd i wrando, a defnyddio dulliau cyfathrebu amgen.
Llywodraeth Cymru yn peidio â chymeradwyo'r achosion busnes / RhAS diwygiedig	Yr Awdurdod i barhau i weithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru. Herio / craffu ar yr holl ddogfennau perthnasol yn fewnol cyn cael cymeradwyaeth ffurfiol.
Derbynion cyfalaf yn llai nag a ragwelir, neu'n cael eu gohirio.	Y Grŵp Tir ac Asedau Corfforaethol i oruchwylio gweithredu'r Cynllun Rheoli Asedau ac adrodd yn ôl i'r Tîm Trawsnewid Addysg fel bo'n briodol. Cynhaliwyd asesiad gwaelodlin yng Nghaergybi o ddefnydd amgen y safleoedd fydd ar gael yn y dyfodol, ynghyd â'r safleoedd eraill sy'n cael eu harchwilio ar hyn o bryd, cyn eu cau ym mis Awst 2017.
Arian cyfatebol Cyngor Sir Ynys Môn ddim yn cael ei wireddu	Tîm y rhaglen i sicrhau bod prosiectau moderneiddio ysgolion yn cael eu cynnwys yn y cynllun cyllido tymor canolig. Gweithio gyda'r Swyddog Adran 151 a'r Adran Gyllid ar gynllunio strategol ar Fand B a Sicrwydd Ansawdd yn erbyn targedau, gan gynnwys trafodaethau rheolaidd ar fforddiadwyedd.
Tanamcangyfrif costau prosiectau	Cyfeirio at wersi a ddysgwyd ar brosiectau eraill, sydd wedi arwain at gostau uwch, e.e. materion yn gysylltiedig ag archaeoleg, costau sy'n gysylltiedig â rhyddhau staff,

	gweithgareddau disgyblion a chynllunio'r cwricwlwm. Diweddarau costau'n fanwl yn ystod y gwaith o ddatblygu achosion busnes. Sicrhau her gorfforaethol i'r holl gostau a ragwelir drwy gydol holl gamau datblygu'r achos busnes.
Risgiau sy'n gysylltiedig â phenodi penaethiaid, a chynllunio olyniaeth.	Y Bwrdd Trawsnewid Addysg i herio'r Adran Addysg a'r tîm prosiect ar gynyddu capasiti arweinyddiaeth ar draws y sector cynradd ac uwchradd. Cymeradwywyd y Strategaeth Arweinyddiaeth a Chynllunio Olyniaeth gan Bwyllgor Gwaith y Cyngor ym mis Mehefin, i'w weithredu o fis Medi 2017 ymlaen.

Manteision y Rhaglen Moderneiddio Ysgolion

Mae tîm y prosiect wedi datblygu Cynllun Gwireddu Buddion ar gyfer y rhaglen. Cyflwynwyd y Cynllun i'r Bwrdd Trawsnewid Addysg yn 2014 i'w gymeradwyo. Mae'r cynllun yn cynnwys disgrifiad o'r buddion, allbynnau a ragwelir, a dulliau o fesur y buddion (i ddechrau ar gam terfynu diwedd y prosiect). Cynhaliwyd asesiad manwl er mwyn canfod y dibyniaethau, nodi data sylfaenol, a'r dulliau ar gyfer casglu data perthnasol.
Bydd yr awdurdod yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru i fesur ac olrhain y buddion a ragwelwyd.

4. Yr Achos Economaidd

Disgrifiwch unrhyw wahaniaethau i'r Achos Economaidd ers i fersiwn ddiweddaraf eich RhAS/strategaeth Ystadau gael ei llunio.

Dim mwy na 1000 o eiriau

Y Prif Ddewisiadau

Roedd y dewisiadau cychwynnol a ystyriwyd fel y rhai a amlinellir yn RhAS 2013, gan roi ystyriaeth i 'Gwneud Dim', 'Gwneud y lleiaf posibl', 'Rhaglen Rhesymoli Ysgolion Bach' a 'Rhaglen Datblygu Lawn'.

Dewis a Ffafir

Bydd y prosiectau a gaiff sylw ym Mand B yn cynnwys y canlynol. Nid yw'n bosib cyflwyno gwybodaeth derfynol ynghylch unrhyw opsiynau terfynol gan fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith. Yn sgil hyn mae'r costau a gyflwynir yn amcan gorau o'r opsiynau a nodir gan swyddogion fel posibilrwydd pendant.

<u>Ardal Llangedfni</u>		
Ysgolion	Cost	Amserlen
<u>Y Graig, Talwrn, Gaerwen ac Henblas</u>	<u>£7.7M</u>	

<u>Ardal Amlwch</u>		
Ysgolion	Cost	Amserlen
<u>i) Syr Thomas Jones ac ysgolion eraill cyfagos, gan gynnwys Llannerchymedd</u>	<u>£14.5M</u>	

<u>Ardal Lligwy</u>		
Ysgolion	Cost	Amserlen
<u>Goronwy Owen, Llanbedrgoch, Moelfre a Phentraeth</u>	<u>£6.8M</u>	

<u>Ardal Seiriol</u>		
Ysgolion	Cost	Amserlen
<u>Biwmares, Llandegfan a Llangoed</u>	<u>£7.1M</u>	

Mae'r holl Gostau Cyfalaf ac Amserlenni uchod wedi cael eu haddasu ar gyfer Tuedd Optimistiaeth*.

*Mae tuedd i arfarnwyr prosiectau fod yn rhy optimistaidd. Er mwyn ystyried hyn, mae'r holl Gostau Cyfalaf ac amserlenni prosiectau wedi cael eu haddasu am i fyny. Cyfeirir at yr addasiad hwn fel Tuedd Optimistiaeth. Mae'r Llyfr Gwyrdd yn argymhell terfyn uchaf o 24% ar gyfer addasu costau cyfalaf ar adeiladau safonol. Mae'r Llyfr Gwyrdd yn argymhell terfyn uchaf o 4% ar gyfer addasu hyd gwaith ar adeiladau safonol. Gan fod y prosiectau / syniadau hyn ar gyfnod cynnar iawn, nid yw'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r prosiectau wedi cael eu rheoli hyd yn hyn, felly mae'r terfyn uchaf wedi cael ei ddefnyddio wrth addasu ar gyfer y duedd optimistiaeth. Mae'r terfynau uchaf yn seiliedig ar y duedd hanesyddol gyfartalog a geir mewn achosion busnes amlinellol.

5. Yr Achos Masnachol

Disgrifiwch unrhyw wahaniaethau i'r Achos Masnachol ers i fersiwn ddiweddaraf eich RhAS/strategaeth Ystadau gael ei llunio.

Byddwch cystal â chynnwys manylion y modelau cyflenwi rydych yn eu hystyried e.e. fesul swp (*batching*) neu'n unigol (*single delivery*)

Dim mwy na 1000 o eiriau

Mae'r Awdurdod yn adolygu'r hyn mae'n ei gynnig i'r sector preifat ar gyfer Band B. Dyma'r opsiynau mae'n eu hystyried:

Opsiwn 1 – Mae gan yr Awdurdod brofiad da drwy ei dîm dylunio mewnol ar ddylunio ysgolion newydd. Y tîm mewnol profiadol fydd yn gwneud yr holl waith Dylunio Pensaernïol. Bydd ymgynghorwyr allanol o Fframwaith Ymgynghorwyr y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol yn cael eu penodi i ategu'r Tîm Dylunio. Byddai Cyngor Môn yn awyddus i roi'r gwaith canlynol ar gontract allanol: Dylunio Saernïol, Dylunio Gwasanaethau Adeiladu, Cynghorwyr Iechyd a Diogelwch, Gwasanaethau Mesur Meintiau, Aseswyr BREEAM a Phenseiri Tirwedd. Byddai Ymgynghorwyr arbenigol eraill yn cael eu penodi ar brosiectau penodol yn ôl yr angen. Neu

Opsiwn 2 – Bydd y Tîm Dylunio Pensaernïol mewnol yn gwneud y dyluniad cysyniadol ar gyfer prosiect. Bydd Cyngor Sir Ynys Môn yn ysgwyddo'r rôl Rheolwr Prosiect ac yn penodi Tîm Dylunio cynhwysfawr drwy Fframwaith Ymgynghorwyr y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol i fynd â'r dyluniad cysyniadol drwy'r broses dyluniad manwl a gwahoddiad i dendro. Neu

Opsiwn 3 – Bydd y Tîm Dylunio Pensaernïol mewnol yn gwneud y dyluniad cysyniadol ar gyfer prosiect. Bydd Cyngor Sir Ynys Môn yn ysgwyddo'r rôl Rheolwr Prosiect ac yn penodi prif gontractwr drwy Fframwaith Contractwyr Gwaith Mawr Gogledd Cymru 2 i wneud dyluniad manwl a gwaith adeiladu'r cynllun. Neu

Opsiwn 4 – Bydd yr Awdurdod yn ysgrifennu manyleb canlyniadau ar gyfer y gwaith o ddylunio ac adeiladu'r ysgolion newydd, a gofynion yr ysgolion wedi'u hadnewyddu, a bydd yn gosod hyn drwy Fframwaith Contractwyr Gogledd Cymru 2. Y tîm mewnol fydd "asiantau'r cyflogwr" i sicrhau bod y contract yn llwyddo i gyflawni'r nod, ond y contractwr llwyddiannus fydd yn ysgwyddo'r risgiau dylunio ac adeiladu. Bydd un o'r Opsiynau'n cael eu dewis ar gyfer pob cynllun unigol, yn seiliedig ar allu'r Tîm Dylunio, y llwyth gwaith ar y pryd a maint y prosiect.

Strategaeth Caffael

Byddwn yn defnyddio Fframwaith Contractwyr Gwaith Mawr Gogledd Cymru 2 i benodi ein partneriaid yn y sector preifat. Bydd y contractwr yn cael ei benodi drwy gynnal mini-gystadleuaeth. Mae'n fframwaith cydweithredol ac integredig sy'n adeiladu ar sylfeini buddion Fframwaith Contractwyr Gogledd Cymru 1 llwyddiannus ac arbedion sy'n deillio o ddefnyddio technoleg, prosesau gwell, arferion cydweithio, arbedion cyflenwi ac arbedion effeithlonrwydd drwy brosesau cydweithio cystadleuol, agored a theg ar brosiectau.

- Sicrhau cymaint o effaith â phosib ar y gymuned leol drwy gydweithio â busnesau bach a chanolig a defnyddio prosesau dethol doeth sy'n seiliedig ar ansawdd, targedau pendant a meincnodau perfformiad.
- Ymrwymiad pendant i gefnogi a datblygu'r gadwyn gyflenwi leol drwy hyfforddiant a rhannu arferion gorau.
- Dod o hyd i fylchau yn y farchnad ac annog cwmnïau i ôl-lenwi'r bylchau hynny.
- Cydweithio ag asiantaethau ategol a sefydliadau addysg sy'n cynnig cyfleoedd hyfforddiant a datblygu, a'u cyfeirio at gyllid sydd ar gael i wella sgiliau busnesau bach a chanolig lleol.
- Byddwn yn sicrhau bod ein canlyniadau'n cyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, gan fesur y Fframwaith a pherfformiad y prosiect yn unol â'r Ddeddf.
- Mae arferion teg yn cael eu cynnwys yn y Fframwaith a bydd hynny'n dal i ddigwydd, yn ogystal â'r ymrwymiad i hyfforddi a datblygu cenedlaethau'r dyfodol a hyrwyddo datblygu cynaliadwy.

Bydd Fframwaith Contractwyr Gogledd Cymru 2 yn cynnwys pum band ar gyfer gwerth tendr:

£250k > £1m

£1m > £2.5m

£2.5m > £5.5m

£5.5m > £10m

Dros £10m

Byddwn hefyd yn edrych ar wahanol opsiynau – gan gynnwys grwpio rhai o'n cynlluniau ac ystyried caffael ar y cyd wrth i awdurdodau ar draws Gogledd Cymru gydweithio. Bydd hyn yn helpu i sicrhau bod economi Ynys Môn a Gogledd Cymru mor hyfyw â phosib. Bydd cynlluniau i gaffael prosiectau mawr unigol ac i grwpio prosiectau llai yn cael eu hystyried.

Prosesau caffael arloesol

Mewn prosiectau llwyddiannus diweddar, mae cynnwys y contractwr yn gynnar yn y broses wedi bod yn allweddol wrth gyflawni'r prosiect. Mae'r fframwaith yn cefnogi'r dull hwnnw, a bydd nifer o Brosiectau ym Mand B yn dilyn yr opsiwn hwn. Bydd yn rhoi cyfle i'r tîm, gan gynnwys y contractwr, edrych yn fanwl ar adeiladwydd y prosiect a'r gwaith rhaglennu. Byddwn yn ceisio sicrhau mwy o sicrwydd o ran pris cyn penodi'r cynigydd a ffefrir, a chydweithio er mwyn lleihau a dileu'r risgiau.

Mae dwy system adeiladu wahanol â fframiau pren wedi cael eu defnyddio'n ddiweddar mewn ysgolion yn Ynys Môn, lle cafodd yr holl baneli to a waliau eu gwneud oddi ar y safle. Bydd y systemau hyn, ynghyd â systemau adeiladu oddi-ar-y-safle eraill, yn cael eu hymchwilio ym mhrosiectau Band B – gall y rhain gael effaith ddramatig ar y rhaglen ac ar leihau gwastraff y safle. Mae'r Awdurdod a'i swyddogion bob amser yn ceisio gwrthio'r ffiniau ac ystyried dyluniadau arloesol a thechnegau adeiladu modern. Ysgol Rhyd y Llan yw'r ysgol gyntaf yn y Deyrnas Unedig i gael ei hadeiladu â phaneli bêls gwellt.

Buddion i'r Gymuned

Bydd Cyngor Sir Ynys Môn yn dal i ddefnyddio cymalau Buddion i'r Gymuned safonol yn ei brosesau caffael ar gyfer pob prosiect. Mae sicrhau Buddion i'r Gymuned yn rhan ganolog o ddull caffael cydweithredol Fframwaith Contractwyr Gwaith Mawr

Gogledd Cymru 2. Mae'n ymrwymiad i gyfrannu at les cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol rhanbarth Gogledd Cymru. Nod y Fframwaith a'r dull gweithredu yw sicrhau gwerth am arian gyda'r dull caffael a'r prosiectau eu hunain. Gellir gwneud hynny drwy sicrhau bod y prosiectau'n cynnig cymaint o fuddion â phosib i'r gymuned leol, a chynnal datblygiad economaidd ar draws y rhanbarth. Bydd hyn yn helpu i gefnogi agenda trechu tlodi Llywodraeth Cymru.

Mae'r hinsawdd economaidd bresennol a blaenoriaethau economaidd 6 awdurdod Gogledd Cymru yn ffactorau allweddol wrth sicrhau bod Buddion i'r Gymuned yn rhan ganolog o'r Fframwaith a'r dull gweithredu ehangach. Y cwmpas yw mynd ati'n strategol i reoli a chydlynu'r buddsoddiad enfawr yn y rhanbarth a'r arbedion maint i sicrhau buddion ehangach a sbarduno twf economaidd drwy sicrhau mwy o gyfleoedd hyfforddiant a gwaith, cadw swyddi, cynlluniau'r gadwyn gyflenwi a mentrau cymunedol. Bydd hyn yn sicrhau twf economaidd cynaliadwy sy'n creu cyfleoedd i bawb yng Nghymru.

Mae'r fframwaith presennol wedi bod yn llwyddiant ysgubol o ran y Buddion i'r Gymuned yn dilyn y ddau brosiect a gwblhawyd yn Ynys Môn, gyda 5 o swyddi'n cael eu creu, 12 prentis yn cael eu cyflogi, 40 o gyfleoedd hyfforddiant a 793 o achosion o ryngweithio â disgyblion.

6. Yr Achos Ariannol

Disgrifiwch unrhyw wahaniaethau i'r Achos Ariannol ers i fersiwn ddiweddaraf eich RhAS/strategaeth Ystadau gael ei llunio.

Rhowch fanylion y trefniadau arian cyfatebol ar gyfer eich Rhaglen a chadarnhau a yw'n fforddiadwy neu ddim.

Dim mwy na 1000 o eiriau

Mae'r costau cyfalaf dangosol, ynghyd â derbyniadau cyfalaf cysylltiedig ac amcangyfrif o'r arbedion refeniw, wedi'u nodi isod: **(Bydd angen llenwi'r tabl isod ar ôl penderfynu pa un o'r opsiynau yn rhan 4 a ddewisir).**

Disgrifiad	Amcangyfrif o'r Costau Cyfalaf	Amcangyfrif o'r Derbyniadau Cyfalaf	Amcangyfrif o'r (Arbedion Refeniw) / Costau Ychwanegol
Y Graig a Talwrn	£3,870,660	£140,000	(£43,730)
Gaerwen	£3,251,739	£0	+£23,420
Henblas	£618,307	£0	+£9,690
Syr Thomas Jones ac ysgolion cynradd cyfagos gan gynnwys Llannerchymedd	£14,559,703	£445,000	(£99,854)
Goronwy Owen, Llanbedrgoch, Moelfre a Phentraeth	£6,727,327	£1,830,000	(£146,700)
Biwmares, Llandegfan a Llangoed	£7,108,765	£1,416,000	(£14,486)
	£36,136,501	£3,831,000	(£271,660)

Amcangyfrifir y bydd cyfanswm y gost, ac eithrio llog ar fenthycia digymorth ac arbedion refeniw'r rhaglen, yn hyd at £36miliwn.

Mae proffil cyllido sylfaenol wedi cael ei baratoi, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- Bydd cymorth grant ar gael gan y Llywodraeth, hyd at '50% o'r Costau Cyfalaf' neu '50% o'r canllaw costau a argymhellir ar gyfer BB98/99'
- Bydd yr holl dderbyniadau cyfalaf yn sgil gwerthu'r hen gyfleusterau yn cael eu cynnwys yn y rhaglen;
- Bydd balans y gwariant yn cael ei dalu gan ddefnyddio dulliau benthyca digymorth.

Mae hyn yn arwain at y ffigurau a ganlyn:

FFYNONELLAU CYLLID	
Grant Llywodraeth Cymru	£18,068,250
Derbyniadau Cyfalaf	£3,831,000
Benthyca Digymorth	£14,237,251
Cyfanswm	£36,136,501

Mae'r costau benthyca i ad-dalu'r benthyca digymorth tua £673,422 y flwyddyn.

Byddai rhywfaint o gostau trosiannol tymor byr yn gysylltiedig â'r opsiynau rhataf, canolig a drytaf. Mae'r costau hyn yn cynnwys:

- Penodi Pennaeth yn gynnar cyn i ddisgyblion gael eu cofrestru yn yr ysgol newydd.
- Costau dileu swydd posib ar gyfer Penaethiaid / Athrawon.
- Diogelu tâl Penaethiaid neu Athrawon a fydd yn wynebu gostyngiad mewn cyflog o bosib.
- Costau eiddo ar gyfer yr ysgolion sydd wedi cau, nes bydd modd cael gwared ar yr ysgolion.

Mae fforddiadwyedd y cynllun yn dibynnu ar sicrhau digon o arbedion o Gyllidebau Dirprwyedig Ysgolion drwy ad-drefnu ysgolion neu nodi arbedion o wasanaethau eraill, neu drwy gynyddu'r dreth gyngor neu ddod o hyd i ffynonellau eraill o incwm.

7. Yr Achos Rheoli

Disgrifiwch unrhyw wahaniaethau i'r Achos Rheoli ers i fersiwn ddiweddaraf eich RhAS/strategaeth Ystadau gael ei llunio.

Dim mwy na 1000 o eiriau

Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion a'r prosiectau cysylltiedig yn dal i gael eu monitro gan y Bwrdd Trawsnewid Addysg. Y newid mwyaf o ran dull llywodraethu'r rhaglen yw diwygio byrddau'r rhaglen gorfforaethol. Roedd 3 bwrdd rhaglen yn wreiddiol, ac maent yn gweithredu fel dau fwrdd erbyn hyn. Roedd y Bwrdd Trawsnewid Addysg yn arfer bod yn atebol i'r Bwrdd Rhagoriaeth Gwasanaethau, ac mae'n atebol i Fwrdd y Rhaglen Gwella Gwasanaethau, Cymunedau a Phartneriaethau erbyn hyn. Mae rôl a chyfrifoldebau'r Bwrdd nawr yn cynnwys goruchwylio a sbarduno prosiectau a rhaglenni newid, gan gynnig cyfeiriad ac argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith ar gyfer rhaglenni cyllid a phrosiectau newid. Mae'r Bwrdd hefyd yn atebol am risgiau'r rhaglenni/prosiectau, cyrraedd cerrig milltir pwysig a chymeradwyo amserlenni rhaglenni mawr a chymhleth. Mae'r Bwrdd Trawsnewid Addysg wedi mabwysiadu egwyddorion rheoli prosiectau a rhaglenni. Mae angen sêl bendith y Bwrdd Trawsnewid Addysg ar gyfer achosion busnes a phrosiectau moderneiddio ysgolion.

Mae rôl yr Uwch Swyddog Cyfrifol yn dal yn bodoli ers cyflwyno'r RhAS flaenorol er mwyn sicrhau y bydd y rhaglen yn llwyddiant, ac y bydd ei manteision yn cael eu cyflawni. Fodd bynnag, dydy'r Uwch Swyddog Cyfrifol ddim wedi newid – Delyth Molyneux, y Pennaeth Addysg, yw'r Uwch Swyddog Cyfrifol presennol. Roedd y RhAS flaenorol hefyd yn nodi y dylid penodi Rheolwr Rhaglen i reoli'r llw o brosiectau. Mae'r Rheolwr Rhaglen wedi bod yn y swydd ers tair blynedd.

Mae Tîm Adolygiadau Gateway Llywodraeth Cymru wedi nodi Ynys Môn fel enghraifft o arfer da o ran Rhaglen Ysgolion yr 21ain ganrif. Mae Adolygiadau Gateway wedi cadarnhau bod y rhaglen ar y trywydd iawn i gyflawni ei hamcanion. Mae'r Cyngor wedi integreiddio'r timau rheoli rhaglenni a pherfformiad corfforaethol er mwyn rhoi mwy o sylw i reoli perfformiad a chyflawniad.

Roedd y RhAS flaenorol yn pwysleisio pwysigrwydd sefydlu tîm prosiect. Mae'r tîm wedi cael ei sefydlu erbyn hyn ac mae'n llwyddiannus. Mae'n cynnwys amrywiaeth eang o sgiliau a gwybodaeth.

Mae'r cynllun cyfathrebu wedi newid yn sylweddol, ac mae tîm y prosiect wedi edrych ar wahanol ddulliau cyfathrebu er mwyn bodloni anghenion gwahanol randdeiliaid. Mae tudalen Moderneiddio Ysgolion wedi cael ei chreu ar Facebook, gyda dros 100 o ddilynwyr. Mae'r timau prosiect yn awyddus i edrych ar ddulliau eraill i gyfleu negeseuon pwysig, fel fideos a chyfweliadau ar orsafoedd radio lleol.

Mae logiau gwersi yn cael eu diweddarau a'u trafod yn aml, gan fod dysgu o heriau a llwyddiannau prosiectau yn y gorffennol yn hollbwysig er mwyn sicrhau prosiectau llwyddiannus. Mae rhagor o wersi wedi cael eu dysgu am y broses ymgynghori ac ymgysylltu. Mae'r dogfennau a'r broses wedi cael eu diwygio yn sgil hynny, a byddant yn dal i gael eu datblygu. Bydd grwpiau Ymgysylltu â Rhanddeiliaid sy'n annog trafodaeth agored yn cael eu sefydlu yn ystod cam datblygu'r prosiectau, gyda'r nod gyffredinol o sicrhau tryloywder a bod yr holl randdeiliaid yn ysgwyddo perchnogaeth dros y broses a'r prosiect.

Rhowch fanylion y strwythurau sydd ar waith i gyflenwi'r prosiectau yn eich Rhaglen a manylion cysylltu'r tîm craidd.

Dim mwy na 500 o eiriau / organogram

Mae gan yr Awdurdod system llywodraethu a rheoli prosiect corfforaethol ar gyfer y Rhaglen Moderneiddio Ysgolion sy'n ddigon cadarn i sicrhau cynnydd; bod adnoddau digonol a phriodol yn cael eu defnyddio; bod rhanddeiliaid allweddol yn cael eu cynnwys a'u hysbysu fel y bo'n briodol, a bod penderfyniadau'n cael eu gwneud yn amserol. Mae'r trefniadau'n adlewyrchu ac yn cydnabod maint yr ymrwymiad gwariant dan sylw a natur gymhleth yr ymgynghoriad wrth gyflawni'r prosiect hwn.

Bydd y Bwrdd Trawsnewid Addysg yn dal yn atebol i Fwrdd y Rhaglen Gwella Gwasanaethau, Cymunedau a Phartneriaethau – mae'r strwythur llywodraethu hwn yn sicrhau bod y Bwrdd Trawsnewid Addysg a'i brosiectau moderneiddio ysgolion yn gallu dangos i'r Uwch Dîm Arwain ei fod yn cyflawni'r gwaith yn gyflym. Mae'r Grŵp Rheoli Asedau Corfforaethol hefyd yn atebol i'r Bwrdd Trawsnewid Addysg i sicrhau dull cyson o reoli asedau'r Awdurdod. Mae'r Bwrdd Trawsnewid Addysg yn cadw at yr egwyddorion rheoli prosiect corfforaethol, yn gweithio'n unol â chynllun y prosiect ac yn rhoi gwybod am gynnydd. Bydd angen i bob prosiect moderneiddio ysgol a'i achos busnes gael sêl bendith y Bwrdd Trawsnewid Addysg.

Fel yr amlinellir uchod, mae tîm prosiect mewnol wedi cael ei sefydlu, yn seiliedig ar yr amrywiaeth eang o sgiliau a gwybodaeth a phrofiad o reoli prosiect. Bydd aelodau craidd y tîm prosiect mewnol yn cynnwys y canlynol:

Uwch Swyddog Cyfrifol	Delyth Molyneux Pennaeth Dysgu
Rheolwr Rhaglen	Emrys Bebb Prince 2 a MSP
Rheolwr Rhaglen	Nonn Hughes Prince 2 a MSP
Rheolwr Gwasanaethau Pensaernïol	Gareth Thomas Pensaer Siartredig RIBA
Cyfrifydd	Arwyn Hughes
Uwch Swyddog Prisio	Dylan Edwards
Swyddog Cynllunio	Dewi Francis
Cyfreithiwr	Arwel Jones
Peiriannydd	Hugh Percy

Rheoli Materion

Ystyr mater yw digwyddiad annisgwyl lle bydd rhaid i'r rheolwyr weithredu. Gallai fod yn broblem, yn ymholiad neu'n bryder sy'n effeithio mewn rhyw ffordd ar ran o'r rhaglen, neu'r rhaglen gyfan, neu'n risg sydd wedi dod yn wir. Bydd pob mater a fydd yn cael ei godi – o ba bynnag ffynhonnell – yn cael ei gofnodi ar y log materion, sy'n rhan o adnoddau rheoli'r rheolwr

prosiect. Bydd y materion yn cael eu codi ar lefel tîm y prosiect, ac os na fydd modd eu datrys byddant yn cael eu cyfeirio at y Bwrdd Trawsnewid Addysg.

Gwireddu Buddion

Bydd y cynllun gwireddu buddion yn cael ei ddefnyddio fel adnodd i sicrhau bod y buddion a fwriedir (canlyniadau, prosesau newid) yn cael eu gwireddu a'u cynnal ar ddiwedd y prosiect. Bydd yr Awdurdod yn cydweithio â Llywodraeth Cymru i lunio adnodd tracio i gadw golwg ar y canlyniadau fel maent wedi'u nodi yn yr achos busnes, ac i adrodd yn ôl i Lywodraeth Cymru.

Bydd y cynllun yn diffinio'r rôl a'r cyfrifoldebau ar gyfer sicrhau buddion penodol, a'r dull a'r amserlen ar gyfer hynny. Bydd Uwch Swyddog Cyfrifol y rhaglen yn arwain yr adolygiadau buddion ar ôl i'r prosiect gael ei gwblhau.

Trefniadau ar gyfer rheoli risg

Mae rheoli risg ar y prosiect hwn yn broses sy'n cynnwys nodi risgiau, asesu risgiau a strategaeth lliniaru. Bydd y Rheolwr Prosiect yn cadw Cofrestr Risgiau sy'n cael ei hadolygu:

- i. yng nghyfarfodydd y Bwrdd Trawsnewid Addysg, ac
- ii. yng nghyfarfodydd Tîm y Prosiect.

Mae'r Uwch Swyddog Cyfrifol hefyd yn annog disgyblaethau cryfach ar gyfer Rheoli Risg yn y Rhaglen gyda sbardunau pendant, a system uwchgyfeirio ac adrodd. Mae tîm y prosiect wedi llunio cofrestr risgiau ar gyfer y rhaglen. Gellir gweld copi o gofrestr risgiau'r prosiect ar gais.

Trefniadau ar gyfer rheoli contractau

O safbwynt contract, Gareth Thomas (Rheolwr Gwasanaethau Pensaernïol) fydd yn rheoli'r contract Adeiladu, a bydd yn cael cymorth gan Syrfêwr Meintiau a benodir yn allanol. Bydd rhaid i'r partïon drafod a chytuno ar bob cytundeb a newid yn y contract.

Trefniadau adolygiadau Gateway

Mae Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif yr Awdurdod wedi cael ei hadolygu dair gwaith hyd yma, ac wedi cael y statws Ambr-Gwyrdd drwy gydol y broses o safbwynt ffydd yn y broses gyflawni.

Cynhaliwyd yr Adolygiad Gateway diweddaraf ar 9-11 Ionawr 2017, i gyd-daro â chyflwyno'r Achos Busnes Llawn hwn ar gyfer prosiect Bro Aberffraw / Rhosyr. Mae profiad a phroses adolygiad Gateway yn dal i gynnig sicrwydd i'r Uwch Swyddog Cyfrifol bod y Rhaglen yn dal i gymryd camau cadarnhaol tuag at lwyddiant. Mae'r adolygwyr yn cyfwrdd â rhanddeiliaid allweddol er mwyn nodi enghreifftiau o arferion da a chyfluoedd i ddathlu llwyddiant.

Rheoli Newid

Hanfod y rhaglen moderneiddio ysgolion yw rheoli newid. Mae newid yn gallu arwain at ddigwyddiadau annisgwyl a cholli ffydd rhanddeiliaid. Mae'r Uwch Swyddog Cyfrifol yn ffyddiog bod gan y rhaglen strwythur llywodraethu da i gadw rheolaeth dynn dros wyriadau a materion o bwys.

Darparwch brif gerrig milltir ar gyfer y Rhaglen os gwelwch yn dda

COPY PLAN HERE

9. Gwneud cais am arian y Model Buddsoddi Cydfuddiannol

Ydych chi'n bwriadu cyflawni unrhyw rai o'ch prosiectau Band B gan ddefnyddio'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol? <i>Dylech ddileu fel y bo'n briodol</i>	Nac ydym
---	----------

Os:

- **Nac ydych** - ewch i'r adran nesaf, **Adran 10**
- **Ydych** - llenwch yr adran berthnasol ar gyfer awdurdodau lleol neu Sefydliadau Addysg Bellach isod.

(a) Awdurdodau Lleol

Ysgolion		Nifer	Maint	Cost - ar sail arweiniad Llywodraeth Cymru
Nodwch ar gyfer faint o adeiladau ysgol y byddech yn defnyddio'r cyllid hwn:	Cynradd			
	Uwchradd			
	Cyfanswm			

Rhowch fanylion cryno gan gynnwys teitl ac amcangyfrif o gostau cyfalaf y prosiect(au):
Dim mwy na 1000 o eiriau

Enghraifft:

Ysgol Uwchradd Westleaf

Amcangyfrif o'r Gost Cyfalaf - £20,000,000

Dyma ysgol uwchradd newydd gyda lle i 1000 FTE yn nhref x a fydd yn disodli'r ddwy ysgol uwchradd sydd yno'n barod a chyflwr y rheini yn gyflwr categori C a D.

(b) Sefydliadau Addysg Bellach

Colegau

Rhowch fanylion cryno prosiect(au) eich coleg, ynghyd ag amcangyfrif o'r gost cyfalaf gan ddefnyddio cyfradd cyfalaf Llywodraeth Cymru am bob m².

Rhowch fanylion am faint y gwaith a gynlluniwyd e.e. campws, amnewid bloc, estyniad a'r math o gyfleusterau e.e. adeiladu, trin gwallt a harddwch.

Dim mwy na 1000 o eiriau

Enghraifft:

Canolfan celfyddydau creadigol a busnes Campws Eastleaf

Amcangyfrif o'r Gost Cyfalaf: £20,000,000

Dyma ddatblygiad 600 lle ar gyfer busnes a'r celfyddydau creadigol ar gampws X.....

10. Prosiectau Band B

Faint o brosiectau rydych yn bwriadu'u cyflwyno ym Mand B?	6
---	---

Beth ydy'r rhain? (Sylwch y dylai manylion prosiectau gael eu cynnwys yn y tabl atodedig hefyd). Dylid rhoi'r prosiectau yn ôl blaenoriaeth yn y ddwy ddogfen.

Dim mwy na 500 o eiriau

Rhif	Cynllun
1.	Addasu Ysgol Y Graig yn Llangefni, cau Ysgol Talwrn, symud y disgyblion i Ysgol Y Graig Amcan gost cyfalaf - £3,870,660
2.	Syr Thomas Jones ac ysgolion cynradd cyfagos, gan gynnwys Llanerchymedd Amcan gost cyfalaf - £14,559,703
3.	Lligwy / Gogledd Ddwyrain Môn – Ysgol gynradd newydd yn lle 4 ysgol gynradd Amcan gost cyfalaf - £6,727,327 Ysgol gynradd newydd i 330
5.	Biwmares, Llandegfan a Llangoed Amcan gost cyfalaf - £7,108,765
6.	Ail-fodelu Ysgol Esceifiog, Gaerwen Amcan gost cyfalaf - £3,251,739 Ail fodelu Ysgol Esceifiog i gymryd 150 o blant
7.	Ail-fodelu ac ymestyn Ysgol Henblas, Llangristiolus Amcan gost cyfalaf - £618,307 Ail fodelu Ysgol Esceifiog (96 o blant)

11. Bandiau C a D

Rhowch y wybodaeth ddiweddaraf ar gyfer Bandiau C a D eich Rhaglen.
[Bydd Band C yn weithredol rhwng Ebrill 2024 a Mawrth 2029; bydd Band D yn weithredol rhwng Ebrill 2029 a Mawrth 2034].

Band C

1.	Ail-fodelu 2 ysgol gynradd
2.	Ail fodelu ysgol uwchradd
3.	Adeilad 6 ^{ed} Dosbarth
4.	Ail-fodelu ysgol uwchradd a symud disgyblion un neu ddwy ysgol gynradd i'r ysgol ar y safle
5.	Ail-fodelu ysgol uwchradd
6.	Ail-fodelu ysgol uwchradd

7.	Ysgol gynradd newydd yn lle 3 ysgol yng Ngorllewin Canolbarth Môn
----	---

Band D

1.	Ysgol gynradd newydd yn lle 2 yng Ngorllewin Canolbarth Môn
2.	Ail fodelu ysgol gynradd
3.	Ysgol gynradd newydd yng Ngorllewin Môn

**12. Datganiad Cymeradwyo'r Rhaglen Amlinelliad Strategol -
Diweddariad Band B - Gorffennaf 2017**

Llenwch fel bo'n briodol:

Cadarnhaf fod y diweddariadau yn y ffurflen hon wedi'u cadarnhau un ai gan Gabinet yr awdurdod lleol neu Bwrdd y sefydliad addysg bellach:

Awdurdod Lleol/ Coleg	
Enw <i>Print</i>	
Enw <i>Llofnod</i>	
Swydd yn y sefydliad	
Dyddiad DD/MM/BBBB	

Os nad oes cadarnhad wedi'i gael ar lefel Cabinet neu Fwrdd, dywedwch pryd y rhagwelir y ceir hyn. Cadarnhewch hefyd ar ba lefel mae'r ddogfen wedi cael ei llofnodi.

5.1 Côt Ymddygiad i Aelodau

Dyma'r Côt Ymddygiad a fabwysiadwyd gan y Cyngor Sir ar 12.05.2016

Rhan 1 – Dehongli

1. (1) Yn y cod hwn

mae "aelod" ("member") yn cynnwys aelod cyfetholedig onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall;

ystyr "aelod cyfetholedig" ("co-opted member"), mewn perthynas ag awdurdod perthnasol, yw person nad yw'n aelod o'r awdurdod ond -

(a) sy'n aelod o unrhyw bwyllgor neu is-Bwyllgor i'r awdurdod, neu

(b) sy'n aelod o unrhyw gyd-bwyllgor neu gyd is-Bwyllgor i'r awdurdod, ac sy'n cynrychioli'r awdurdod arno

ac sydd â'r hawl i bleidleisio ar unrhyw gwestiwn sydd i'w benderfynu mewn unrhyw gyfarfod o'r pwyllgor neu o'r is-Bwyllgor hwnnw;

ystyr "eich awdurdod" ("your authority") yw'r awdurdod perthnasol yr ydych chi'n aelod neu'n aelod cyfetholedig ohono;

ystyr "awdurdod perthnasol" ("relevant authority") yw -

(a) cyngor sir,

(b) cyngor bwrdeistref sirol,

(c) cyngor cymuned,

(ch) awdurdod tân ac achub a gyfansoddwyd drwy gynllun o dan adran 2 o Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 neu gynllun y mae adran 4 o'r Ddeddf honno yn gymwys iddo,

(d) awdurdod Parc Cenedlaethol a sefydlwyd o dan adran 63 o Ddeddf yr Amgylchedd 1995;

ystyr "cofrestr o fuddiannau'r aelodau" ("register of members' interests") yw'r gofrestr a sefydlir ac a gedwir o dan adran 81 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000;

ystyr "cyfarfod" ("meeting") yw unrhyw gyfarfod -

(a) o'r awdurdod perthnasol,

(b) o unrhyw weithrediaeth neu fwrdd i'r awdurdod perthnasol,

(c) o unrhyw bwyllgor, Is-Bwyllgor, cyd-bwyllgor neu gyd-Is-Bwyllgor i'r awdurdod perthnasol neu unrhyw bwyllgor, is-bwyllgor, cyd-bwyllgor neu gyd-is-bwyllgor o'r fath i unrhyw weithrediaeth neu fwrdd i'r awdurdod, neu

(ch) y mae aelodau neu swyddogion yr awdurdod perthnasol yn bresennol ynddo ac eithrio cyfarfod grŵp gwleidyddol a gyfansoddwyd yn unol â rheoliad 8 o Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau a Grwpiau Gwleidyddol) 1990 ,

ac mae'n cynnwys amgylchiadau lle mae aelod o weithredaeth neu fwrdd neu swyddog yn gweithredu ar ei ben ei hun yn cyflawni swyddogaeth awdurdod

ystyr "chi" ("you") yw chi fel aelod neu aelod cyfetholedig o awdurdod perthnasol.

(2) Mewn perthynas â chyngor cymuned—

(a) ystyr "swyddog priodol" ("proper officer") yw swyddog o'r cyngor hwnnw o fewn ystyr adran 270(3) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972; a

(b) ystyr "pwyllgor safonau" ("standards committee") yw pwyllgor safonau'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol sydd â swyddogaethau mewn perthynas â'r cyngor cymuned y mae'n gyfrifol amdano o dan adran 56(1) a (2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

Rhan 2 - Darpariaethau Cyffredinol

2. (1) Ac eithrio pan fo paragraff 3(a) yn gymwys, rhaid i chi gydymffurfio â'r cod ymddygiad hwn -

(a) pa bryd bynnag y byddwch yn cynnal busnes eich awdurdod, neu'n bresennol mewn un o gyfarfodydd eich awdurdod;

(b) pa bryd bynnag y byddwch yn gweithredu, yn honni gweithredu neu'n rhoi'r argraff eich bod yn gweithredu yn rôl aelod y cawsoch eich ethol neu eich penodi iddi;

(c) pa bryd bynnag y byddwch yn gweithredu, yn honni gweithredu neu'n rhoi'r argraff eich bod yn gweithredu fel un o gynrychiolwyr eich awdurdod; neu

(ch) ar bob adeg ac mewn unrhyw gapasiti, mewn cysylltiad ag ymddygiad a nodir ym mharagraffau 6(1)(a) a 7.

(2) Dylech ddarllen y cod hwn ar y cyd â'r egwyddorion cyffredinol a ragnodir o dan adran 49(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 o ran Cymru.

3. Os byddwch wedi eich ethol, eich penodi neu eich enwebu gan eich awdurdod i wasanaethu -

(a) ar awdurdod perthnasol arall, neu ar unrhyw gorff arall, sy'n cynnwys awdurdod heddlu neu Fwrdd Iechyd Lleol rhaid i chi, pan fyddwch yn gweithredu ar ran yr awdurdod arall neu'r corff arall hwnnw, gydymffurfio â chod ymddygiad yr awdurdod arall neu'r corff arall hwnnw; neu

(b) ar unrhyw gorff arall nad oes ganddo gôd sy'n ymwneud ag ymddygiad ei aelodau, rhaid i chi, pan fyddwch yn gweithredu ar ran y corff arall hwnnw, gydymffurfio â'r côd ymddygiad hwn, ac eithrio pan yw'n gwrthdaro ag unrhyw rwymedigaethau cyfreithlon eraill y gall y corff hwnnw fod yn ddarostyngedig iddynt neu i'r graddau y mae'n gwrthdaro â'r cyfryw rwymedigaethau.

4. Rhaid i chi -

(a) gyflawni eich dyletswyddau a'ch cyfrifoldebau gan roi sylw dyladwy i'r egwyddor y dylai fod cyfle cyfartal i bawb, waeth beth fo'u rhyw, eu hil, eu hanabledd, eu cyfeiriadedd rhywiol, eu hoed neu eu crefydd;

(b) ddangos parch at eraill ac ystyriaeth ohonynt;

(c) beidio ag ymddwyn fel bwli neu harasio unrhyw berson;

(ch) beidio â gwneud dim sy'n cyfaddawdu, neu sy'n debygol o gyfaddawdu, didueddrwydd y sawl sy'n gweithio i'ch cyngor neu ar ei ran; a

(d) mynychu o leiaf un sesiwn hyfforddiant ar y côd ymddygiad hwn yn ystod pob tymor llawn yn y swydd ac, yn achos yr aelodau hynny sydd wedi cael eu hethol i'r Cyngor Sir am y tro cyntaf a'r rheiny sydd wedi cael eu hailethol ond nad ydynt wedi treulio cyfnod didor yn y swydd, rhaid iddynt fynychu'r hyfforddiant yn ystod y chwe mis yn dilyn eu hethol.

5. Rhaid i chi -

(a) beidio â datgelu gwybodaeth gyfrinachol neu wybodaeth y byddai'n rhesymol ystyried ei bod o natur gyfrinachol, heb gydsyniad datganedig person a awdurdodwyd i roi cydsyniad o'r fath, neu onid yw'r gyfraith yn mynnu eich bod yn gwneud hynny;

(b) beidio â rhwystro unrhyw berson rhag gweld gwybodaeth y mae gan y person hwnnw hawl i'w gweld yn ôl y gyfraith.

6. (1) Rhaid i chi -

(a) beidio ag ymddwyn mewn ffordd y gellid yn rhesymol ei hystyried yn un sy'n dwyn anfri ar eich swydd neu ar eich awdurdod;

(b) adrodd, p'un ai drwy weithdrefn adrodd gyfrinachol eich awdurdod neu'n uniongyrchol i'r awdurdod priodol, ar unrhyw ymddygiad gan aelod arall neu gan unrhyw un sy'n gweithio i'ch awdurdod neu ar ei ran ac y mae'n rhesymol i chi fod o'r farn ei fod yn golygu neu'n debygol o olygu ymddygiad troseddol (nad yw at ddibenion y paragraff hwn yn cynnwys tramgwyddau neu ymddygiad y gellir ei gosbi drwy gosb benodedig);

(c) roi gwybod i swyddog monitro eich awdurdod am unrhyw ymddygiad gan aelod arall y mae'n rhesymol i chi fod o'r farn ei fod yn groes i'r côd ymddygiad hwn;

(ch) beidio â gwneud cwynion blinderus, maleisus neu wamal yn erbyn aelodau eraill neu unrhyw un sy'n gweithio i'ch awdurdod neu ar ei ran.

(2) Rhaid i chi gydymffurfio ag unrhyw gais gan swyddog monitro eich awdurdod, neu gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, mewn cysylltiad ag ymchwiliad a wneir yn unol â'u gwahanol bwerau statudol.

7. Rhaid i chi -

(a) yn eich capasiti swyddogol neu fel arall, beidio â defnyddio neu geisio defnyddio eich safle yn amhriodol i roi neu i sicrhau mantais i chi eich hun neu i unrhyw berson arall, neu i greu neu i osgoi anfantais i chi eich hun neu i unrhyw berson arall;

(b) beidio â defnyddio adnoddau eich awdurdod, neu awdurdodi eraill i'w defnyddio -

(i) yn annoeth;

(ii) yn groes i ofynion eich awdurdod;

(iii) yn anghyfreithlon;

(iv) ac eithrio mewn dull a fwriedir i hwyluso neu i ffafrio cyflawni swyddogaethau'r awdurdod neu'r swydd yr ydych wedi eich ethol neu eich penodi iddo neu iddi;

(v) yn amhriodol at ddibenion gwleidyddol; neu

(vi) yn amhriodol at ddibenion preifat.

8. Rhaid i chi -

(a) pan fyddwch yn cyfrannu mewn cyfarfodydd neu'n gwneud penderfyniadau ynghylch busnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef, wneud hynny ar sail rhinweddau'r amgylchiadau o dan sylw ac er budd y cyhoedd gan roi sylw i unrhyw gyngor perthnasol a ddarperir gan swyddogion eich awdurdod, ac yn benodol gan -

(i) pennaeth gwasanaeth taledig yr awdurdod;

(ii) Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog A151 yr awdurdod;

(iii) swyddog monitro'r awdurdod;

(iv) prif swyddog cyfreithiol yr awdurdod (y dylid ymgynghori ag ef pan fo unrhyw amheuaeth ynghylch pŵer yr awdurdod i weithredu, ynghylch a yw'r cam a arfaethir yn dod o fewn y fframwaith polisi y cytunwyd arno gan yr awdurdod neu os gallai canlyniadau cyfreithiol gweithredu neu fethu â gweithredu gan yr awdurdod gael ôl-ffeithiau pwysig);

(b) rhoi rhesymau dros bob penderfyniad yn unol ag unrhyw ofynion statudol ac unrhyw ofynion rhesymol ychwanegol a osodir gan eich awdurdod.

9. Rhaid i chi -

(a) barchu'r gyfraith a rheolau eich awdurdod sy'n llywodraethu hawlio treuliau a lwfansau mewn cysylltiad â'ch dyletswyddau fel aelod;

(b) osgoi derbyn rhoddion oddi wrth neb, na lletygarwch (ac eithrio lletygarwch swyddogol, megis derbyniad dinesig neu weithio dros ginio, a awdurdodir yn briodol gan eich awdurdod) na buddiannau materol neu wasanaethau i chi eich hun neu i unrhyw berson os byddai gwneud hynny'n eich rhoi o dan rwymedigaeth amhriodol, neu os gallai'n rhesymol ymddangos fel pe bai'n gwneud hynny.

Rhan 3 - Buddiannau

Buddiannau Personol

10. (1) Ym mhob mater rhaid i chi ystyried a oes gennych fuddiant personol, ac a yw'r côd ymddygiad hwn yn ei gwneud yn ofynnol i chi ddatgelu'r buddiant hwnnw.

(2) Rhaid i chi ystyried bod gennych fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef -

(a) os yw'n gysylltiedig â'r canlynol, neu'n debygol o effeithio arnynt -

(i) unrhyw gyflogaeth yr ydych yn ymgymryd â hi neu fusnes yr ydych yn ei redeg;

(ii) unrhyw berson sy'n eich cyflogi neu sydd wedi eich penodi, unrhyw ffyrn yr ydych yn bartner ynddi neu unrhyw gwmni yr ydych yn gyfarwyddwr arno ac yn derbyn tâl;

(iii) unrhyw berson, ac eithrio eich awdurdod, sydd wedi rhoi taliad i chi mewn cysylltiad â'ch ethol neu mewn cysylltiad ag unrhyw dreuliau a gawsoch wrth i chi gyflawni eich dyletswyddau fel aelod;

(iv) unrhyw gorff corfforaethol y mae ganddo le busnes neu dir yn ardal eich awdurdod, ac y mae gennych chi fuddiant llesiannol mewn dosbarth o warannau sydd gan y corff hwnnw ac sy'n werth mwy na'r gwerth enwol o £25,000 neu un ganfed ran o gyfanswm cyfalaf cyfrannau dyroddedig y corff hwnnw;

(v) unrhyw contract am nwyddau, gwasanaethau neu waith neu waith a wnaed rhyngoch chi, rhwng ffyrn yr ydych yn bartner ynddi, neu rhwng cwmni yr ydych yn gyfarwyddwr arno ac yn derbyn tâl, neu rhwng corff o'r math a ddisgrifir yn is-baragraff (iv) uchod a'ch awdurdod;

(vi) unrhyw dir y mae gennych fuddiant llesiannol ynddo ac sydd yn ardal eich awdurdod;

(vii) unrhyw dir y mae eich awdurdod yn landlord arno ac y mae ffyrn yr ydych yn bartner ynddi, cwmni yr ydych yn gyfarwyddwr arno ac yn derbyn tâl, neu gorff o'r math a ddisgrifir yn is-baragraff (iv) uchod yn denant arno;

(viii) unrhyw gorff yr ydych wedi eich ethol, eich penodi neu eich enwebu gan eich awdurdod i fod arno;

(ix) unrhyw -

(aa) awdurdod cyhoeddus neu gorff sy'n arfer swyddogaethau o natur cyhoeddus;

(bb) cwmni, cymdeithas ddiwydiannol a darbodus, elusen, neu gorff arall a chanddo ddibenion elusennol;

(cc) corff y mae dylanwadu ar farn neu bolisi cyhoeddus ymhlith ei brif ddibenion;

(chch) undeb llafur neu gymdeithas broffesiynol; neu

(dd) clwb preifat neu gymdeithas breifat sy'n gweithredu o fewn ardal eich awdurdod

ac yn berthnasol i (aa) i (dd), yr ydych yn aelod ohono neu ohoni neu mewn safle rheolaeth neu reoli cyffredinol ynddo neu ynddi;

(x) unrhyw dir yn ardal eich awdurdod y mae gennych drwydded (ar eich pen eich hun neu ar y cyd ag eraill) i'w feddiannu am 28 o ddiwrnodau neu fwy;

[Sylwer: mae isbaragraff (b) wedi cael ei adael allan] -

(c) pe byddai'n rhesymol ystyried penderfyniad arno yn benderfyniad a fyddai'n effeithio -

(i) ar eich llesiant neu eich sefyllfa ariannol, neu lesiant neu sefyllfa ariannol person yr ydych yn byw gydag ef, neu unrhyw berson y mae gennych gysylltiad personol agos ag ef;

(ii) ar unrhyw gyflogaeth yr ymgwymerir â hi neu fusnes a redir gan bersonau fel a ddisgrifir yn 10(2)(c)(i);

(iii) ar unrhyw berson sy'n cyflogi neu sydd wedi penodi'r cyfryw bersonau ag a ddisgrifir yn 10(2)(c)(i), unrhyw ffyrm y mae'r cyfryw bersonau'n bartneriaid ynddi, neu unrhyw gwmni y maent yn gyfarwyddwyr arno;

(iv) ar unrhyw gorff corfforaethol y mae gan bersonau fel a ddisgrifir yn 10(2)(c)(i) fuddiant llesiannol mewn dosbarth o warannau sy'n werth mwy na'r gwerth enwol o £5,000; neu

(v) ar unrhyw gorff a restrir ym mharagraffau 10(2)(a)(ix)(aa) i (dd) y mae personau a ddisgrifir yn 10(2)(c)(i) mewn safle rheolaeth neu reoli cyffredinol ynddo,

ac yn berthnasol i (i) i (v), a hynny i raddau mwy -

(aa) yn achos awdurdod â dosbarthiadau etholiadol neu wardiau, na'r rhelyw o bobl eraill sy'n talu'r dreth gyngor, bobl eraill sy'n talu ardrethi neu breswylwyr eraill yn y dosbarth etholiadol neu'r ward, yn ôl y digwydd, y bydd y penderfyniad yn effeithio arnynt; neu

(bb) ym mhob achos arall, na'r rhelyw o bobl eraill sy'n talu'r dreth gyngor, o bobl eraill sy'n talu ardrethi neu breswylwyr eraill yn ardal yr awdurdod.

Datgelu Buddiannau Personol

11. (1) Pan fydd gennych fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef ac y byddwch yn bresennol mewn cyfarfod lle y caiff y busnes hwnnw ei ystyried, rhaid i chi ddatgelu ar lafar gerbron y cyfarfod hwnnw fodolaeth a natur y

buddiant hwnnw cyn i'r cyfarfod ystyried y busnes neu ar ddechrau'r ystyriaeth, neu pan ddaw'r buddiant i'r amlwg.

(2) Pan fydd gennych fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef ac y byddwch yn gwneud -

(a) cynrychioliadau ysgrifenedig (p'un ai drwy lythyr, neges ffacs neu ar ryw ffurf arall ar gyfathrebu electronig) i un o aelodau neu o swyddogion eich awdurdod ynghylch y busnes hwnnw, dylech gynnwys manylion am y buddiant hwnnw yn y gyfathrebiaeth ysgrifenedig; neu

(b) cynrychioliadau llafar (p'un ai'n personol neu ar ryw ffurf ar gyfathrebu electronig) i un o aelodau neu o swyddogion eich awdurdod dylech ddatgelu'r buddiant ar ddechrau'r cyfryw gynrychioliadau, neu pan ddaw'n amlwg i chi fod gennych fuddiant o'r fath, a chadarnhau'r cynrychioliad a'r buddiant yn ysgrifenedig o fewn 14 o ddiwrnodau ar ôl gwneud y cynrychioliad.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff 14(1)(b) isod, os bydd gennych fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef ac y byddwch wedi gwneud penderfyniad wrth arfer un o swyddogaethau gweithrediaeth neu fwrdd, rhaid i chi mewn perthynas â'r busnes hwnnw sicrhau bod unrhyw ddatganiad ysgrifenedig ynghylch y penderfyniad hwnnw'n cofnodi bodolaeth a natur eich buddiant.

(4) Rhaid i chi, mewn cysylltiad â buddiant personol nas datgelwyd eisoes, cyn cyfarfod neu'n syth ar ôl diwedd cyfarfod pan ddatgelir y buddiant yn unol ag is-baragraff 11(1), roi hysbysiad ysgrifenedig i'ch awdurdod yn unol ag unrhyw ofynion a nodir gan swyddog monitro eich awdurdod o bryd i'w gilydd ond, rhaid cynnwys o leiaf -

(a) manylion am y buddiant personol;

(b) manylion am y busnes y mae'r buddiant personol yn gysylltiedig ag ef; ac

(c) eich llofnod

(5) Pan fydd eich swyddog monitro wedi cytuno bod yr wybodaeth sy'n ymwneud â'ch buddiant personol yn wybodaeth sensitif, yn unol â pharagraff 16(1), mae eich rhwymedigaethau o dan y paragraff 11 hwn i ddatgelu'r cyfryw wybodaeth, p'un ai ar lafar neu'n ysgrifenedig, i'w disodli gan rwymedigaeth i ddatgelu bodolaeth buddiant personol ac i gadarnhau bod eich swyddog monitro wedi cytuno bod y cyfryw fuddiant personol o natur gwybodaeth sensitif.

(6) At ddibenion is-baragraff (4), dim ond os bod hysbysiad ysgrifenedig wedi ei ddarparu yn unol â'r côd hwn ers y dyddiad diwethaf pryd yr etholwyd chi, y penodwyd chi neu yr enwebwyd chi'n aelod o'ch awdurdod y bernir bod buddiant personol wedi ei ddatgelu eisoes.

(7) At ddibenion is-baragraff (3), os na ddarperir hysbysiad ysgrifenedig yn unol â'r paragraff hwnnw bernir na fyddwch wedi datgan buddiant personol yn unol â'r côd hwn.

Buddiannau sy'n Rhagfarnu

12. (1) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (2) isod, os bydd gennych fuddiant personol mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef bydd gennych hefyd fuddiant sy'n rhagfarnu yn y busnes hwnnw os bydd y buddiant yn un y bydd yn rhesymol i aelod o'r cyhoedd sy'n gwybod y ffeithiau perthnasol fod o'r farn ei fod mor arwyddocaol fel y bydd yn debygol o ragfarnu eich barn ynghylch buddiant cyhoeddus.

(2) Yn amodol ar (3), nid ystyrir bod gennych fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes os bydd y busnes hwnnw -

(a) yn gysylltiedig -

(i) ag awdurdod perthnasol arall yr ydych hefyd yn aelod ohono;

(ii) ag awdurdod cyhoeddus arall neu gorff sy'n arfer swyddogaethau o natur gyhoeddus lle yr ydych mewn safle rheolaeth neu reoli cyffredinol;

(iii) â chorff yr ydych wedi cael eich ethol, eich penodi neu eich enwebu gan eich awdurdod i fod arno;

(iv) â'ch rôl fel llywodraethwr ysgol (os na chawsoch eich penodi neu eich enwebu gan eich awdurdod) oni bai bod y busnes yn benodol gysylltiedig â'r ysgol yr ydych yn un o'i llywodraethwyr;

(v) â'ch rôl fel aelod o Fwrdd Iechyd Lleol os na chawsoch eich penodi neu eich enwebu gan eich awdurdod i fod arno;

(b) yn gysylltiedig:

(i) â swyddogaethau tai eich awdurdod os oes gennych denantiaeth neu les gyda'ch awdurdod, ar yr amod nad oes arnoch i'ch awdurdod ôl-ddyledion rhent o fwy na deufis, ac ar yr amod nad yw'r swyddogaethau hynny'n ymwneud yn arbennig â'ch tenantiaeth neu â'ch les;

(ii) â swyddogaethau eich awdurdod mewn cysylltiad â phrydau ysgol, cludiant a threuliau teithio, os ydych chi'n warchodwr, yn rhiant, yn fam-gu neu'n nain neu'n dad-cu neu'n daid, neu os oes gennych gyfrifoldeb rhiant (fel y'i diffinnir yn adran 3 o Deddf Plant 1989) dros blentyn sy'n cael addysg amser llawn, onid yw'r busnes yn benodol gysylltiedig â'r ysgol y mae'r plentyn hwnnw'n ei mynychu;

(iii) â swyddogaethau eich awdurdod mewn cysylltiad â thâl salwch statudol o dan Ran XI o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992, os ydych yn cael, neu os oes gennych hawl i gael, taliad o'r fath gan eich awdurdod;

(iv) â swyddogaethau eich awdurdod mewn cysylltiad â lwfans neu daliad a wneir yn unol â darpariaethau Rhan 8 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, neu lwfans neu bensiwn a ddarperir o dan adran 18 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989;

(c) yn gysylltiedig â'ch rôl fel cynghorydd cymunedol mewn perthynas â grant, benthyciad neu fath arall ar gymorth ariannol a wnaed gan eich cyngor cymuned i gyrff cymunedol neu wirfoddol hyd at uchafswm o £500.

(3) Nid yw'r esemptiadau yn is-baragraff (2)(a) yn gymwys os yw'r busnes yn gysylltiedig â dyfarnu ar unrhyw gymeradwyaeth, cydsyniad, trwydded, caniatâd neu gofrestriad.

Pwyllgorau Trosolwg a Sgriwtini

13. Bydd gennych hefyd fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes sydd gerbron un o bwyllgorau trosolygu a chraffu eich awdurdod (neu un o is-bwyllgorau pwyllgor o'r fath) -

(a) os bydd y busnes hwnnw'n gysylltiedig â phenderfyniad a wnaed (p'un a gafodd ei weithredu ai peidio) neu gam a gymerwyd gan weithrediaeth, bwrdd, neu un arall o bwyllgorau, is-bwyllgorau, cyd-bwyllgorau neu o gyd-is-bwyllgorau eich awdurdod; a

(b) os oeddech chi, ar yr adeg pan wnaed y penderfyniad neu pan gymerwyd y cam, yn aelod o'r weithrediaeth, y bwrdd, y pwyllgor, yr is-bwyllgor, y cyd-bwyllgor neu'r cyd-is-bwyllgor a grybwyllir yn is-baragraff (a) a'ch bod chi'n bresennol pan wnaed y penderfyniad hwnnw neu pan gymerwyd y cam hwnnw.

Cyfrannu mewn Perthynas â Datgelu Buddiannau

14. (1) Yn amodol ar is-baragraffau (2), (2A) (3) a (4), os bydd gennych fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef rhaid i chi, oni roddwyd i chi ganiatâd arbennig gan bwyllgor safonau eich awdurdod -

(a) ymadael â'r ystafell, y siambr neu'r man lle y mae cyfarfod i ystyried y busnes yn cael ei gynnal -

(i) pan fo is-baragraff (2) yn gymwys, yn syth ar ôl i'r cyfnod ar gyfer gwneud cynrychioliadau, ateb cwestiynau neu roi tystiolaeth sy'n ymwneud â'r busnes ddod i ben a beth bynnag cyn i ystyriaeth bellach o'r busnes ddechrau, p'un a ganiateir i'r cyhoedd aros yn bresennol ar gyfer y cyfryw ystyriaeth ai peidio; neu

(ii) mewn unrhyw achos arall, pa bryd bynnag y daw i'r amlwg bod y busnes hwnnw'n cael ei ystyried yn y cyfarfod hwnnw;

(b) peidio ag arfer swyddogaethau gweithrediaeth neu fwrdd mewn perthynas â'r busnes hwnnw;

(c) peidio â cheisio dylanwadu ar benderfyniad ynghylch y busnes hwnnw;

(ch) peidio â gwneud unrhyw gynrychioliadau ysgrifenedig (p'un ai drwy lythyr, neges ffacs neu ar ryw ffurf arall ar gyfathrebu electronig) mewn perthynas â'r busnes hwnnw; a

(d) peidio â gwneud unrhyw gynrychioliadau llafar (p'un ai'n bersonol neu ar ryw ffurf ar gyfathrebu electronig) mewn cysylltiad â'r busnes hwnnw neu rhaid i chi roi'r gorau ar unwaith i wneud y cyfryw gynrychioliadau llafar pan ddaw'r buddiant sy'n rhagfarnu i'r amlwg.

(2) Os oes gennych fuddiant sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fusnes y mae a wnelo eich awdurdod ag ef cewch fod yn bresennol mewn cyfarfod ond dim ond er mwyn gwneud cynrychioliadau, ateb cwestiynau neu roi tystiolaeth sy'n ymwneud â'r busnes, ar yr amod

y caniateir hefyd i'r cyhoedd fod yn bresennol yn y cyfarfod i'r un diben, p'un ai o dan hawl statudol neu fel arall.

(2A) lle mae gennych ddiddordeb sy'n rhagfarnu ym musnes yr awdurdod, gallwch gyflwyno sylwadau ysgrifenedig i gyfarfod mewn perthynas â'r busnes hwnnw ar yr amod y caniateir i'r cyhoedd fynychu'r cyfarfod i bwrpas gwneud sylwadau, ateb cwestiynau neu roi tystiolaeth am y busnes p'un a yw'n statudol ai peidio.

(2B) wrth gyflwyno sylwadau ysgrifenedig dan baragraff (2A), rhaid i chi gydymffurfio gydag unrhyw weithdrefn y gall eich awdurdod ei mabwysiadu ar gyfer cyflwyno sylwadau o'r fath.

(3) Nid yw is-baragraff (1) yn eich rhwystro rhag bod yn bresennol a chyfrannu mewn cyfarfod -

(a) os gofynnir i chi fod yn bresennol mewn cyfarfod o bwyllgor trosolwg neu sgrwtini, gan y cyfryw bwyllgor ac yntau'n arfer ei bwerau statudol; neu

(b) os oes gennych y fantais o fod â chaniatâd arbennig ar yr amod -

(i) eich bod yn datgan yn y cyfarfod eich bod yn dibynnu ar y gollyngiad; a

(ii) eich bod, cyn y cyfarfod neu'n syth ar ôl i'r cyfarfod orffen, yn rhoi hysbysiad ysgrifenedig i'ch awdurdod a bod hwnnw'n cynnwys -

(aa) manylion y diddordeb sy'n rhagfarnu;

(bb) manylion y busnes y mae'r diddordeb sy'n rhagfarnu'n gysylltiedig ag ef;

(cc) manylion y caniatâd arbennig a'r dyddiad pryd y'i rhoddwyd; a

(chch) eich llofnod.

(4) Os bydd gennych ddiddordeb sy'n rhagfarnu a'ch bod yn gwneud cynrychioliadau ysgrifenedig neu lafar i'ch awdurdod gan ddibynnu ar ganiatâd arbennig, rhaid i chi ddarparu manylion am y caniatâd arbennigmewn unrhyw sylwadau a wnewch yn ysgrifenedig neu ar lafar ac, yn yr achos olaf hwn, rhaid i chi ddarparu hysbysiad ysgrifenedig ar gyfer eich awdurdod o fewn 14 o ddiwrnodau ar ôl gwneud y sylwadau.

Rhan 4 - Cofrestr o Ddiddordebau'r Aelodau

Cofrestru Buddiannau Personol

15. (1) yn amodol ar is-baragraff (4), rhaid i chi, o fewn 28 o ddiwrnodau ar ôl -

(a) i gôd ymddygiad eich awdurdod gael ei fabwysiadu neu i ddarpariaethau gorfodol y côd enghreifftiol hwn gael eu cymhwyso i'ch awdurdod; neu

(b) i chi gael eich ethol neu eich penodi i swydd (os digwydd hynny'n ddiweddarach),

gofrestru eich buddiannau personol, os ydynt yn dod o fewn categori a grybwyllir ym mharagraff 10(2)(a) yng nghofrestr eich awdurdod o fuddiannau'r aelodau, drwy ddarparu hysbysiad ysgrifenedig ar gyfer swyddog monitro eich awdurdod.

(2) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (4), rhaid i chi, o fewn 28 o ddiwrnodau ar ôl dod yn ymwybodol o unrhyw fuddiant personol newydd sy'n dod o fewn categori a grybwyllir ym mharagraff 10(2)(a), gofrestru'r buddiant personol newydd hwnnw yng nghofrestr eich awdurdod o fuddiannau'r aelodau drwy ddarparu hysbysiad ysgrifenedig ar gyfer swyddog monitro eich awdurdod.

(3) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (4), rhaid i chi, o fewn 28 o ddiwrnodau ar ôl dod yn ymwybodol o unrhyw newid i fuddiant personol a gofrestrwyd sy'n dod o fewn categori a grybwyllir ym mharagraff 10(2)(a), gofrestru'r newid hwnnw yng nghofrestr eich awdurdod o fuddiannau'r aelodau drwy ddarparu hysbysiad ysgrifenedig ar gyfer swyddog monitro eich awdurdod, neu, yn achos cyngor cymuned, swyddog priodol eich awdurdod.

(4) Nid yw is-baragraffau (1) a (2) a (3) yn gymwys i wybodaeth sensitif a benderfynir yn unol â pharagraff 16(1).

(5) Ni fydd is-baragraff (1) a (2) yn gymwys os ydych yn aelod o awdurdod perthnasol sy'n gyngor cymuned pan fyddwch yn gweithredu yn eich capasiti fel aelod o awdurdod o'r fath.

Gwybodaeth sensitif

16. (1) Os byddwch yn ystyried bod yr wybodaeth sy'n ymwneud ag unrhyw un neu rai o'ch buddiannau personol yn wybodaeth sensitif, a bod swyddog monitro eich awdurdod yn cytuno, nid oes angen i chi gynnwys yr wybodaeth honno pan fyddwch yn cofrestru'r diddordeb hwnnw, neu, yn ôl y digwydd, newid i'r diddordeb o dan baragraff 15.

(2) Rhaid i chi, o fewn 28 o ddiwrnodau ar ôl i chi ddod yn ymwybodol o unrhyw newid yn eich amgylchiadau sy'n golygu nad yw gwybodaeth sydd wedi ei heithrio o dan is-baragraff (1) mwyach yn wybodaeth sensitif, hysbysu swyddog monitro eich awdurdod gan ofyn am i'r wybodaeth gael ei chynnwys yng nghofrestr diddordebau aelodau eich awdurdod.

(3) Yn y cod hwn, ystyr "gwybodaeth sensitif" ("sensitive information") yw gwybodaeth y mae ei rhoi ar gael i'w harchwilio gan y cyhoedd yn creu, neu'n debygol o greu, risg ddifrifol y gallech chi neu berson sy'n byw gyda chi fod yn destun trais neu fygythion.

Cofrestru Rhoddion a Lletygarwch

17. Rhaid i chi, o fewn 28 o ddiwrnodau ar ôl i chi gael unrhyw rodd, lletygarwch, buddiant materol neu fantais faterol, sy'n fwy na gwerth a bennir mewn penderfyniad gan eich awdurdod, ddarparu hysbysiad ysgrifenedig ar gyfer swyddog monitro eich awdurdod yn nodi bodolaeth a natur y rhodd honno, y lletygarwch hwnnw, y buddiant materol hwnnw neu'r fantais faterol honno. Dylai hysbysiad ysgrifenedig o'r fath gael eu darparu [yma](#).

